

Štoreški ŽELEZAR

Leto XX.

1980

MAJ 1980

ST. 10

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

10.000 ŠARŽ TITO

Ob dnevu praznika dela smo v jeklarni odšli na napravi za kontinuirano odlivanje jekla desetitočno šaržo. To je šarža 9501, ki je bila izdelana na stari BIRLEC elektroobložni peči, kvalitete Č 4230 in odlita na konti napravi 3. maja 1980 ob 00.30.

Ob tem dosežku je prav, da se seznanimo z nekaterimi važnejšimi podatki, ki podajajo okvirne rezultate odlivanja jekla na konti napravi.

Od začetka odlivanja jekla na kontiju novembra leta 1973 pa do maja letošnjega leta je bilo skupaj odlitih 407.061 ton gredic v 80 različnih vrstah jekla, od ogljikovega navadnega, kvalitetnega, plemenitega do nizko legiranih, navadnih, kvalitetnih in plemenitih jekel.

Leto	Odlitih gredic (ton)
1973	2.106
1974	42.221
1975	57.776
1976	66.146
1977	64.765
1978	67.054
1979	71.191
1980 za štiri mesece	35.802

V letošnjem letu predvidevamo, da bomo dosegli proizvodnjo 125.000 ton odlitih gredic. Ta porast pogojuje proizvodnja druge elektroobložne peči, na kateri smo do maja 1980 izdelali 531 šarž.

S proizvodnjo ene elektro peči smo dosegli na konti napravi največ odlitih gredic v mesecu maju 1979. leta in to 6.311 ton.

S proizvodnjo obeh peči pa v mesecu januarju letošnjega leta v višini 9.194 ton odlitih gredic.

Vsekakor ni to zadnji rekord v teži odlitih gredic, saj elektroje-

klarna še ni investicijsko zaključena.

Manjkajo še nove večje livne ponovce, žerjavi, aneks, zalagalni stroj itd.

Z zaključno investicijo v jeklarni pa bomo dosegli še boljše rezultate.

Na konti napravi, ki je štirizilna, so se do sedaj odlivale po potrebi vložka obeh valjarn gredice formata kvadrat 100 mm in kvadrat 140 mm.

Od 10.000 šarž, ki so bile odlite na konti napravi, je v povprečju bilo odlitih 70 % šarž na 4. liniji, 20 % šarž na 3. liniji, 5 % šarž na 2. liniji, 5 % šarž pa je bilo delno odlitih.

Od prejšnjih 43 delavcev se je z novo elektro pečjo po organizaciji povečalo število delavcev na 56; to povečanje znaša 30 procentov.

Produktivnost, računana na število zaposlenih na konti napravi pri obratovanju ene EOP, je v povprečju 123 ton/zaposlenega na mesec.

Z obratovanjem druge EOP pa je ta narasla na 160 ton/zaposlenega na mesec v prvih štirih mesecih obratovanja, to je za 30 odstotkov.

Z zaključeno investicijo se bo povečala produktivnost dodatno ob enakem številu zaposlenih še za 40 odstotkov.

Ob 10.000 šarži odliti na konti napravi je prav, da vsem zaposlenim na konti napravi iskreno čestitamo k doseženim rezultatom, prav tako tudi vsem ostalim sodelavcem, ki sodelujejo v tem procesu proizvodnje.

Vodstvo TOZD Jeklarna

PRAZNIK

V Štorah že dolgo ni bilo take svečanosti ob praznovanju dneva OF in 1. maja. Že 25. aprila so se kljub deževnemu vremenu zbrali delavci in občani pred zgradbo nove zdravstvene postaje. Otvoritev tega, za Štore in širšo okolico tako pomembnega objekta, pomeni še eno zmago delovnih ljudi v solidarnostnem združevanju sredstev. Nova zdravstvena postaja je bila zgrajena iz sredstev II. referenduma v občini Celje, sredstev občinske zdravstvene skupnosti Celje, sredstev združenih na nivoju regije in de-

lovne organizacije Železarne Štore.

Zbrani množici so spregovorili: Gabršček Jože, Potočnik Alojz in dr. Hrušovar Marjan.

Tovarišice in tovariši, spoštovani gostje!

Z zadovoljstvom začenjam današnjo proslavo ob otvoritvi nove zdravstvene postaje v Štorah. Ob tej priložnosti vse zbrane lepo pozdravljam, posebej pa še predstavnik skupščine občine Celje, družbenopolitičnih organi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tito. V tej preprosti besedi je prežetih tisoče misli, to je beseda, ki pomeni vse, vse lepo, vse tisto, po čemer hrepene mnogi narodi, mnoga ljudstva. Tito je bil človek z nadčloveško močjo, kot čarodej. Prav ON je bil tisti, ki je vsem doprinesel svobodne in sončne dni, brezskrbno otroštvo nam mladim ter srečno in lepo starost starejšim; pričaral je vse, kar si lahko neko srcece sploh želi. Ni mogoče povedati, narisati ali izpeti stvari, ki jih je ustvaril. Nobena zahvala, nobeno odlikovanje ne more poplačati truda, skrbi, pa vendar veselje Tita, ko je ustvarjal lepše dni za nas, mladino, potomce, ki bomo kakor generacija pred nami besedo Tito slišali vsakokrat takrat, ko bo pogovor nanesel na blagostanje, ki ga uživamo, plod Titovega dela.

Bil nam je oče. In ne samo nam, temveč oče vsem državam, vsem narodom, vsem ljudem; sploh celi celini. Vsi smo ga imeli radi, vsi smo z žalostjo poslušali slabe novice zdravniškega konzilija in vsem je odleglo ter zaigralo srce, ko smo slišali boljše vesti o nje-

govem boju s kruto naravo. Nek pesnik je v svoji pesnitvi zapisal: »Nič ni večnega«. Res, besede so resnične. Pa vendar smo upali, da boš še naprej med nami, ljubljeni predsednik, nasmejanega lica, sijočih oči, dvignjenega obraza. O, ko bi premagal še bolezen! Veselje, radost in sreča bi bila nepopisna.

Toda kruta resnica je drugačna. Ne moremo si predstavljati, da te ni več, tebe, kateremu so bili do stopni vsi kontinenti in tvoj obraz znan vsem živim bitjem. Čeprav te ni več med nami, delovnimi množicami, tebe — ustvarjalca na vseh področjih, bodo v uteho ostala tvoja dela. Hvala ti zanje! S tem si nam vsaj malo olajšal ranjeno srce, ki ob misli na kruto resnico krvavi. Neizjokane solze strahu, ki so bdele nad tvojo boleznijo so se v tej črni, deževni nedelji razlile. Razlile so se kot potok s premajhno strugo. Tito, radi te imamo! Tito, tvoji smo! Obljublamo ti, da bomo vestno izpolnjevali tvoje zapovedi, naj se učimo ter delamo.

SLAVA TI!

Elvira Mastnak
7 a, OŠ Štore

Priznanje

Na podlagi odloka sveta Zveze sindikatov Jugoslavije o ustanovitvi Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na 21. seji 22. aprila 1980

sklenilo:

Prvomajska listina Zveze sindikatov Jugoslavije se v letu 1980 podeli:

1. Osnovni organizaciji ZSS ISKRA IEZE TOZD Tovarna polprevodnikov Trbovlje,
2. Osnovni organizaciji ZSS Železarne Štore TOZD Mehanska obdelava Štore
4. Osnovni organizaciji ZSS Tekol, TOZD Zaščita Maribor
5. Občinskemu svetu ZSS, Črnomelj.

Navedenim organizacijam se s Prvomajsko listino Zveze sindikatov Jugoslavije daje priznanje za rezultate v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov, ter za prispevek k povečanju proizvodnje in produktivnosti dela, k uresničevanju delitve po delu in rezultatov dela, k dvigu življenjske izobrazbene ter kulturne ravni delavcev in za prispevek k organiziranju in podružbljanju ljudske obrambe ter družbene samozaščite.

Utemeljitev, iz katerih so razvidni dosežki dejavnosti posamezne organizacije zveze sindikatov, so sestavni del tega sklepa.

St. 95-10-2/3
Ljubljana, 22. 4. 1980

Predsednik RS ZSS
Vinko HAFNER

PRAZNIK

(Nadaljevanje s 1. strani)

zacij občine Celje, odbora za izvedbo II. referendumskega programa, SIS, Zdravstvenega centra, Železarne Štore, delovnih organizacij, ki so gradile in opremljale ZP, krajevnih skupnosti Svetina, Teharje in Štore, zdravstvene postaje Štore ter ostale vabljenе, ki so kakorkoli sodelovali v času priprave in izgradnje naše ZP, ki jo danes izročamo svojemu namenu.

Današnja priložnostna prireditvev je tudi osrednja proslava kraja ob dnevu OF in prazniku dela 1. maja. Oba praznika slavimo z novo delovno zmago, ki je odraz solidarnega povezovanja širše družbene skupnosti v prizadevanju, da sistematično zgradimo materialne osnove nadaljnega razvoja naših socialističnih samoupravnih odnosov.

Menim, da je prav, če se danes poslednjič spomnimo nevezdržnih razmer, v katerih se je opravljalo zdravstveno varstvo krajanov Štor in bližnje okolice ter zaposlenih v železarni, zaradi česar je bila že dolgoletna želja sanirati tako stanje. V času pripravljavanja II. referendumskega programa smo problematiko ponovno predložili širši družbeni skupnosti, ki se je po razpravi zedinila, da se uvrsti izgradnja ZP Štore med objekte, ki bodo sofinancirani z referenduskimi sredstvi. Takoj po referendumu z dne 16. 1. 1977 se je začela široka aktivnost z namenom, da se pravočasno pripravi vse potrebno za pričetek izgradnje, ki je bil planiran v letu 1978. V tisti fazi je bilo treba sprejeti zazidalni načrt Lipe, premestiti 17 garaž, ki so stale na tem mestu in zagotoviti potrebno tehnično dokumentacijo, po kateri smo zgradili zdravstveno postajo.

Čeprav ne nameravam potencirati začetne problematike, ker vemo, da je prisotna pri vseh večjih novogradnjah, želim povedati, da je bilo precej težav. Ne glede na to pa smo jih s skupnimi močmi prešli in dosegli tako, da imamo v Štorah z majhno zamudo nov izjemno pomemben objekt.

Dovolite, da na kratko predstavim novo zdravstveno postajo. V njej bodo delovale po kadrovske zasledbi, ki bo dosežena do konca letošnjega leta: tri splošne ordinacije, oddelek za preventivno varstvo, oddelek za fizioterapijo, laboratorij, tri zobozdravstvene ordinacije z ustreznim zobotehničnim oddelkom in lekarna. Dobivamo torej tehnično zaokroženo in samostojno samoupravno organizirano zdravstveno enoto, ki bo pokrivala potrebe treh krajevnih skupnosti in železarne. Razen tega so v kletnem delu objekta pripravljene prostori za ekološki oddelek Železarne Štore.

Vrednost objekta z vgrajeno pohištveno ter medicinsko opremo, ki na žalost še ni iz objektivnih razlogov v celoti izdobiljena, skupaj s 100 zaklonilnimi mesti v stolpnici 3, urejeno okolico ter dvema stanovanjema za zdravstveno osebje znašajo 53.848.701,80 din.

Ker vem, da nas nekoliko preseneča višina stroškov in velikost zdravstvene postaje same, mo-

ram povedati, da smo pri načrtovanju upoštevali pričakovane potrebe za naslednjih 20 let in specifične potrebe železarne, ki so zadovoljene z zgraditvijo zdravstvene postaje. Upoštevali smo tudi dejstvo, da na zdravstveno postajo že sedaj gravitira okoli 10.000 občanov in delavcev železarne, v prihodnje pa se bo to število še povečalo zaradi realizacije načrtovanega razvoja.

Zdi se mi primerno, da ob koncu opozorimo zdravstvene delavce, ki prevzemajo zdravstveno postajo organizirani v samostojni TOZD, na odgovornost, ki jo dobivajo z vselitvijo v nove prostore in željo, da izpolnijo naša velika pričakovanja v zvezi z opravljanjem njihove funkcije. Porabnike zdravstvenih storitev se mi zdi primerno opozoriti na to, da naša pričakovanja ne morejo biti izpolnjena čez noč, čeprav imamo novo zdravstveno postajo. To pomeni, da bomo morali z določeno strpnostjo počakati, da se zdravstveni delavci notranje organizirajo, ustalijo in opremijo s potrebno, vendar še vedno manjkajočo medicinsko opremo.

Zato sprejemamo obvezo, da bomo zdravstvenemu osebju tudi v bodoče nudili vso pomoč pri reševanju tekoče problematike s strani krajevnih skupnosti in železarne.

Vsem, ki ste kakorkoli sodelovali pri izgradnji zdravstvene postaje, se iskreno zahvaljujem v imenu krajevnih skupnosti Štore, DPO krajevnih skupnosti Štore, Železarne Štore in gradbenega odbora.

Prisotne vabim, da si po uvodnem in kulturnem delu prireditve ogledajo notranjost naše nove zdravstvene postaje.

predsednik gradbenega odbora
Jože Gabršček

PRESEDNIK IZVRŠILNEGA ODBORA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI CELJE TOV. ALOJZ POTOČNIK je ob tej priložnosti dejal:

Ravno v letu, ko se izteka to srednjeročno obdobje, proslavljamo novo delovno zmago, odpiramo drugi zdravstveni referenduskim objekt, odpiramo sodobno in prostorno zdravstveno postajo.

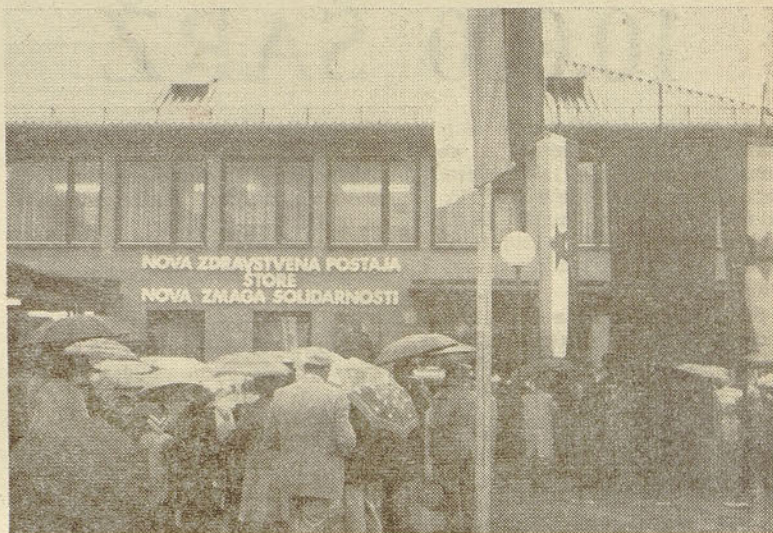
Naša 15-letna skupna prizadevanja, od idej, zamisli, do kon-

kretnih akcij, so postala stvarnost. Pred sabo imamo rezultat naših skupnih prizadevanj, naših samoupravnih odločitev, pa tudi odrekanj v breme naših neto osebnih dohodkov.

Če bi naše skupne ideje in zamisli uresničili že pred desetimi leti, gotovo ne bi imeli izgrajene tako sodobne zdravstvene postaje. Ob naglem razvoju železarske in ostalih dejavnosti smo istočasno postavili tudi solidno osnovo za razvoj osnovne zdravstvene službe in lekarniške dejavnosti za občane vseh treh krajevnih skupnosti in za zaposlene delavce v tem središču.

Temeljna organizacija je bila formirana in deluje že od začetka letošnjega leta, prav pa bo zaživila šele ob izvajanju medicinskih opravil v novih prostorih z ustrezno zasedenostjo.

S skupnimi napori, s pravilno in vsestransko solidarnostjo celotnega združenega dela občine Celje so tej zdravstveni postaji zagotovljena sredstva za izvajanje redne dejavnosti. S sporazumom o svobodni menjavi dela za leto 1980 bodo tej zdravstveni postaji zagotovljena sredstva, s pomočjo katerih bodo lahko nudili medicinske storitve vsak dan štirje zdravniki in trije zoboz-

Pred novo zgradbo zdravstvene postaje v Štorah *

Ob polaganju temeljnega kamna smo se zavezali, da bomo v času izgradnje zdravstvene postaje ukrepali tako, da se formira samostojna temeljna organizacija združenega dela, da se bodo lahko zdravstveni delavci v tej postaji prek ustrezne smoupravno organizirane skupnosti lažje in bolj zainteresirano povezovali z uporabniki na tem območju in tudi skupno reševali vse probleme.

Želeli smo, da s formirano temeljno organizacijo ti zidovi in ta oprema nudijo občanu in delavcu te sredine tisto notranje toplino, pogum in upanje, skratka vse tisto, kar bolnik nujno potrebuje, ko išče zdravniško pomoč.

zdravniki za celotno varstvo odraslih, predšolskih in šolskih otrok, žena in zaposlenih na tem območju. Kaj to pomeni glede na sedanje razmere in sedanjo zasedenost, najbolj veste vi sami, ko iščete zdravniško pomoč v splošni in zobozdravstveni ambulanti v neustreznih prostorih, pri pre-majhnem številu zdravnikov in ne vedno odprtih ambulantah.

Pri tem se moramo zavedati, da še obstaja pomanjkanje zdravnikov; upamo in smo trdno prepričani, da bodo odgovorni delavci v Zdravstvenem centru in Zdravstveni postaji vložili vse napore, da bodo pridobili ustrezne zdravnike v nekaj mesecih.

Prav tako obstaja veliko pomanjkanje lekarniškega osebja. Vendar se je tudi ta problem ustrezno rešil, tako da bo lekarna pričela poslovati s 15. majem letos.

V teku izgradnje smo se srečevali s problemi, pa tudi z nekaterimi nerazumevajočimi stališči. Vendar je prevladala družbena daljnovidna odločitev ter socialistični posluh za dosedanjo 10-letno potrpežljivost občanov te sredine v tem smislu, da nismo zgradili in opremlili zdravstvene postaje samo za sedanje potrebe, temveč tudi za potrebe nadaljnega razvoja industrije in teh krajev oziroma občanov.

Pri izgradnji se je ponovno pokazala solidarnost in vzajemnost občanov občine Celje in delavcev celjske regije, saj so pri zbiranju sredstev sodelovali:

- občani s samopriskevkom v višini 28 odstotkov,
- Železarna Štore s sredstvi v višini 12 odstotkov,

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ob otvoritvi je vrstico prerezal delavec iz valjarne II, Štarl Franc

Kako se odločam za poklic

Vsak učenec v sedmem in osmem razredu premišljuje, kakšen poklic bi si izbral. Tudi jaz sem že veliko premišljeval o poklicih, med katerimi me je najbolj privlačil vojaški poklic.

Že lansko leto smo šli na ogled vojaške gimnazije Franc-Rozman-Stane v Ljubljani. Tam smo si ogledali učilnice in se seznanili s potekom šolanja gojencev. Letos pa smo si ogledali srednjo vojaško šolo v Sarajevu. Že zgodaj zjutraj smo se z avtobusom odpravili proti Sarajevu. Najprej smo se ustavili v Jase-novcu, kjer je bilo največje taborišče in morišče ljudi v Jugoslaviji med NOV, saj je v njem izgubilo življenje kar 700.000 Jugoslovanov. Nato smo se odpe-ljali skozi Banja Luko do Jaj-ca, naprej nas je pot vodila ob ozki soteski reke Vrbas do Sa-rajeva, kjer smo prespali v ho-telu. Že zjutraj smo se odpra-vili do centra vojaških šol v Sa-rajevu. Tu sta dve šoli rodov ko-penske vojske in intendantske službe. V njih se gojenci izšola-jo za aktivne nižje oficirje. Ko opravijo štiri leta, dobijo čin

vodnika. V prvem in drugem letniku imajo predvsem splošne predmete, v tretjem in četrtem letniku pa se že opredelijo za raz-ne smeri, kot so: pehota, topni-štvo, ABKO, artilerijsko raketne enote, oklepne enote, protizračna obramba, zveze in intendantska služba. Če gojenci dosežejo od-ličen uspeh in če izpolnjujejo po-goje, nadaljujejo redno šolanje na vojaških akademijah. Ob šo-lanju imajo vse možnosti za raz-vedrilo in oddih.

Nato smo si ogledali letalsko tehnično srednjo vojaško šolo v Rajlovcu. Gojenci te šole se prav tako odločajo za razne smeri v drugem letniku. Šolanje poteka v internatskem sistemu in je brezplačno. Po končani šoli si gojenci pridobijo srednjo strokovno izobrazbo in naziv tehnika do-ločene specialnosti in seveda čin vodnika letalsko tehnične voja-ške službe. Imajo pa tudi mož-nost, da nadaljujejo šolanje na letalsko tehnični akademiji in fakulteti.

Ekскурziji v Ljubljano in Sa-rajevo ter ogled gimnazije in centra vojaških šol mi pomenita

zelo veliko. Mislim, da se bom lažje odločil, kateri vojaški po-klic bi bil zame najprimernejši. Pri tem poklicu me najbolj ve-seli delo z ljudmi ter moderno orožje, ki se vsako leto bolj iz-popolnjuje.

Nihče ne more reči, da bo po-stal oficir, če ni zdrav, saj so pred vpisom na katerokoli vo-jaško šolo specialni zdravniški pregledi, kjer ugotove, če si te-lesno in duševno zdrav. Če bo pri zdravstvenem pregledu ugo-tovljeno, da nisem sposoben za ta poklic, bom pač moral izbrati drugega. Vojaški poklic je zelo privlačen, saj je šolanje brez-plačno. Po končanem šolanju go-jenci dobijo takoj službo ter sta-novanje. To so dobre strani. Se-veda pa ima tudi slabe strani, kot

je na primer premeščanje ofi-cirja v različne kraje, lahko ze-lo oddaljene od doma. Če ima oficir družino, se seli z njim tudi družina in to je prav tako zelo težko.

O vsem tem razmišljam in kljub težavam, ki jih ima ta po-klic, mnogokrat vidim pred se-boj le tisto lepo uniformo- ki jo nosi oficir. Nenehno mi je pred očmi zvezdica na ramenu suk-njiča, ki jo dobi oficir po kon-čani akademiji. Toda obleka ni vse. Pomembno je, kakšen je človek. Znanje, ki ga je dobil v času šolanja, mora znati pravilno uporabiti v praksi, ker samo do-bro opravljeno delo koristi druž-bi.

Zlatko Galoić, 7. b
Osnovna šola Štore

PRAZNIK

(Nadaljevanje z 2. strani)

— Regionalna in občinska zdravstvena skupnost Celje s sredstvi v višini 60 odstotkov.

Ob zaključku bi se v imenu Občinske zdravstvene skupnosti Celje zahvalil članom gradbenega odbora in njenemu predsedniku inž. Gaberščku za prizadevno in vztrajno delo, predsedniku refe-rendumskega odbora Tonetu Roz-manu, izvajalcem gradbenih del, strokovni službi Zdrav. centra, odgovornim delavcem zdravstve-ne skupnosti in Železarne Štore ter projektantu inženirju arhitek-tu Jožetu Kopitarju za izvirne zamisli in rešitve.

Pozivam gradbeni odbor, naj zaupano dolžnost še nadalje iz-važa, da bo zdravstvena postaja ustrezno opremljena.

Vsemu zdravstvenemu osebju, posebno še odgovornim v tej zdravstveni postaji, polagam na sree, da se morajo pri nudenju medicinske pomoči vseskozi za-vedati, da so naši delovni ljudje z vso poštrevnostjo in marsi-kdaj tudi s samoodrekanjem zbi-rali in vlagali svoj neto osebni dohodek za izgradnjo te postaje, za ustvarjanje idealnih pogojev dela in humanih socialističnih odnosov v tej postaji, s tem da bi dobivali humano, kvalitetno in pravočasno zdravniško pomoč.

Zato je naš, še bolj pa cilj zdravstvenega osebja, da jih ne bomo oziroma jih ne smemo raz-očarati, ko bodo prihajali po medicinsko pomoč in odhajali iz ordinacije.

DR. MARJAN HRUŠOVAR —
VODJA TOZD NOVE ZDRAV-STVENE POSTAJE ŠTORE je ob tej svečanosti dejal:

— Ko prevzemamo v uporabo ta objekt, bi se rad zahvalil v ime-nu zdravstvenih delavcev vsem, ki so kakorkoli prispevali svoj delež k temu, da se je uresničila dolgoletna želja krajanov in zdravstvenih delavcev. Vsakdo je prispeval toliko, kot je čutil, da je dolžan. Mnogi so prispevali

več, drugi manj, pa tudi taki so, ki so stali ob strani in do tega objekta niso čutili toliko, kot je bilo pričakovati. Hvala vsem, tudi tistim, ki so včasih gledali na dogajanja okrog zdravstvene postaje v Štoreh iz drugega zor-nega kota kot mi. Ti so nam dajali potrebno energijo v trenutkih omahovanja in nas silili k temu, da smo še bolj vztrajali na svoji poti.

V zmoti žive tisti, ki menijo, da bo s trenutkom prerezanja tra-ku konec vseh problemov. Pro-storskih prav gotovo, ostajajo še stari: kadri, oprema itd. Pojavili se bodo novi. Pogoji za reševanje teh problemov so prav gotovo s tem trenutkom bistveno drugačni. Tudi vsi srednjeročni programi postavljajo osnovno zdravstvo na prioriteto — tega se morajo za-vedati tudi tisti, ki odločajo o nabavi za devize in ki tudi sicer lahko deklaracije pospešeno ure-sničujejo v vsakdanjem življenju. V zmoti žive tudi tisti, ki jim ne zadostuje regijska in občinska zaprtost, želeli bi še zaprtost kra-jevnih skupnosti. Tega prav go-tovo v Štoreh ne bo! Tako kot so se solidarnostno zbirala sredstva, tako bo vsak občan naše družbe imel odprta vrata naših ambu-lant, če bo le menil, da lahko najde tisto pomoč, ki jo lahko na nivoju osnovnega zdravstva pričakuje. Vemo, da bodo nekateri iskali pomoč tudi drugje. Proti našim principom bi bilo, da bi jih pri tem ovirali. Vzroke za odločitve pa bomo skrbno ana-lizirali, saj bomo tako svoje na-pake lažje popravljali.

Vemo, da bodo v nas še bolj uprte oči občanov. Trudili se bo-mo, da bodo imele videti več do-brega kot slabega, toda ne še kar jutri. Pozivam k strpnosti in raz-umevanju, vsaj še to prehodno obdobje, da se vsestransko kon-solidiramo. Na vse, ki so nas združevali skupni interesi, a ape-liram, da ostajajo z nami in re-zultati ne morejo izostati.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Za potrebe temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti delovne organizacije ŽELEZARNE ŠTORE razpisujemo za šolsko leto 1980/81 naslednje kadrovske štipe-dije:

Visoke šole:

	Štipendij
— dipl. metalurški inženir	6
— dipl. strojni inženir	7
— dipl. elektro ing. — j. t.	2
— dipl. elektro ing. — š. t.	1
— dipl. gradbeni inženir	1

Višje šole:

— metalurški inženir	7
— strojni inženir	3

Srednje šole:

— metalurški tehnik	9
— metalurški delovodja	5
— šola za varstvenike	4
— ekonomski tehnik	1
— skladiščni tehnik	1
— komercialni tehnik	1
— računalniški tehnik	2
— programerski tehnik	1

Poklicne šole:

— strojni ključavničar	25
— strugar	25
— rezkalec	5
— orodjar	4
— modelni mizar	5
— inštalater	2
— obratni električar	5
— elektromehaničar	5
— PTT mehanik	1
— mizar	2
— kuhar	2
— natakar	2
— zidar	3
— tesar	1
— administrator	5
— livar-kalupar, valjavec profilov	30
— livar-kalupar, valjavec profilov (skrajšan program)	35

Višina kadrovskih štipendij je skladna z družbenim dogovorom o štipendiranju v SRS ter samoupravnim sporazumom o štipendiranju v občini Celje.

Za kandidate za poklic ozkega profila se zahteva naj-manj 6 uspešno končanih razredov osnovne šole.

Kandidati naj vložijo prošnje za štipendijo (obrazec 1,65 DZS), zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju, kandidati za poklicne šole pa še prošnjo za vpis (obrazec 1,20), rojstni list ter zdravniško spričevalo najkas-neje do 20. junija 1980.

Kandidati za poklice strojni ključavničar, strugar, rez-kalec, orodjar, kalupar-livar in valjavec naj zahtevane do-kumente dostavijo v SKIMC ŠTORE, za druge poklice pa v DS za kadre in splošne zadeve ŽELEZARNE ŠTORE — oddelek za izobraževanje.

Poslovanje Železarne Štore v obdobju januar-marec 1980

Za pravilno oceno rezultatov poslovanja v OD Železarno Štore združenih TOZD in DS je nedvomno pomembno ugotoviti čimveč objektivnih in subjektivnih vzrokov, ki vplivajo na rezultat pa tudi značilnosti poslovanja vsake posamezne enote. Glede na omejen prostor podajam v nadaljevanju samo tiste skupne značilnosti poslovanja, ki jih iz uradnih obrazcev obračunov uspeha poslovanja lahko ugotovimo na podlagi finančnih podatkov. Glede na isto obdobje preteklega leta ter glede na četrtino rebalansiranega plana za leto 1980 so ti podatki sledeči:

Rezultati poslovanja DO ŽS v obdobju januar—marec 1980 v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta ter planom 1980

1. Porast celotnega prihodka za 53% glede na isto obdobje preteklega leta ter za 6% prekoračen plan je posledica porasta količinske proizvodnje in tudi cen, precejšen pa je vpliv reorganizacijske spremembe oziroma povečanega števila TOZD. Na domačem trgu smo prodali za 66% več kot lani. Porast prodaje na domačem trgu je relativno nizek, vendar razumljivejši ob primerjavi z izvozom v kar smo bili prisiljeni zaradi predpisov o deviznem poslovanju oziroma potrebi za lastno ustvarjenimi devizami, da bi lahko uvažali nujno potrebne surovine in repromaterialne za naše delo. Poleg tega, da je zaradi vsiljevanja izvoza bila okrnjena dobava domači predelovalni industriji, na tujem tržišču ne dosegamo enako dobrih rezultatov, kar se odraža na nižjem ustvarjenem dohodku. Prodaja med TOZD je porastla zaradi že omenjene reorganizacije kot glavni razlog porasta, nima pa realnega vpliva na porast celotnega prihodka.

2. S tem v primerjavi smo porabili za 61% več sredstev kot lani v istem obdobju ter za 7% več, kot smo planirali. Takšen razkorak med porastom celotnega dohodka in porastom porabljenih sredstev je zaskrbljujoč, ker iz njega izvirajo slabši rezultati. Poenostavljeno bi lahko rekli, da na področju prodajnih cen naših izdelkov ne uspevamo slediti inflaciji oziroma enako hitro, kot nam naši dobavitelji dražijo svoje nabave. Težko je ocenjevati neizkoriščene možnosti varčevanja pri materialnih stroških, vendar bo to področje moralo biti predmet naših stalnih delovanj za njihovo čim smotnejšo porabo. V okviru porabljenih sredstev je tudi »obravnina« osnovnih sredstev, ki je od lani porastla samo za 13%, kar je nedvomno znatno premalo za obnavljanje osnovnih sredstev.

3. Seštevek dohodka vseh TOZD in DS (brez upoštevanja izgube v dohodku) je za 16% večji od lani in za 4% večji od plana. Glede na že omenjeno pod 1. in 2. je porast nedvomno premajhen, in to tudi glede na izplačila tako udeležencev v dohodku izven TOZD kot tudi na našo notranjo porabo. V to nas ne prepričuje samo že navedena

enostavna logika, temveč v tem letu obvezujoče ravnanje na področju odvisnosti izplačil osebnih dohodkov po resolucijah in dogovorih, ki jih bomo morali spoštovati.

4. Razporeditev dohodka na del, ki gre načeloma udeležencem izven DO, je prikazana glede na lansko leto s porastom 2% in glede na plan naj bi bila nižja za 5%. Vendar je predvsem neobračunana pospešena amortizacija v tekočem letu (ker ni bilo možnosti), katero smo lani obračunali v višini 20 milijonov dinarjev, glavni razlog za tako nizek porast. Sicer številke kažejo, da se gibljejo izdavanja iz dohodka od 50—84% več kot lani, kar še vedno ne pomeni razbremenitve gospodarstva. Prispevke in dajatve plačujemo v preveliki odvisnosti od obsega poslovanja, ne pa od kvalitete poslovanja.

5. Čisti dohodek, ki smo ga razporedili začasno, je za 42% večji od lani in za 8% večji od plana (vendar vključuje tudi izgube!). Iz tako ustvarjenega čistega dohodka smo izplačali za osebne dohodke za 31% več sredstev kot lani, vendar samo za 3% zaostajamo za planom. Na področju obveznih posojil in združevanj smo izdvojili za 62% več sredstev kot lani, za lastno porabo pa je ostalo 20% manj poslovnega sklada kot lani. Takšna gibanja niso optimistična. Tisti TOZD, ki so poslovali z izgubo, v letošnjem obdobju izkazujejo manjši znesek za 54% kot lani in tudi 13% manj, kot smo sprejeli plan za leto 1980.

Iz navedenih podatkov povzemamo, da se je poslovanje Železarne Štore v tem obdobju primerjalno z enakim obdobjem leta 1979 pri pozitivno poslujočih TOZD poslabšalo, pri TOZD z izgubo pa izboljšalo, medtem ko je v celoti poslovanje slabše. To pomeni, da se bomo morali takoj lotiti ustreznih ukrepov za spremembo poslovanja.

6. Likvidnost Železarne Štore je bila v tem obdobju zadovoljiva s tem, da se od začetka leta postopoma izboljšuje. Obveznosti do dobaviteljev in drugih smo poravnali sproti. Novih kreditov za obratna sredstva nismo najemali. Kljub povečanemu obsegu poslovanja smo krili potrebe po denarju predvsem iz pozitivnih premikov, kot je zmanjšanje zalog gotovih izdelkov in zadržana višina repromaterialov (težave pri nabavi!) ter umirjene investicije na začetku leta. Prav tako uporabljamo nekatere kredite od Interne banke, namenjene za investicije, trenutno za obratna sredstva.

7. Poslovanje Železarne Štore lahko torej v tem obdobju ocenjujemo dohodkovno kot manj uspešno, čeprav likvidnostno (zaradi naštetih vzrokov) še dovolj v redu. Po že znanih ukrepih, ki vplivajo na znižanje možnosti enostavnega doseganja boljših poslovnih rezultatov, se bomo morali torej temeljito pripraviti na zaostrene pogoje gospodarjenja.

F. Tratar

REZULTATI POSLOVANJA	1. 1.—31. 3. 1980	1. 1.—31. 3. 1979	Index	Plan	
	1	2		1. 1.—31. 3. 1980	Index
BESEDILO	1	2	2:1	3	2:3
1. CELOTNI PRIHODEK	947.062.310	1.453.231.910	153	1.365.619.983	106
— Prih., dosežen s prodajo na dom. trgu	528.907.614	714.989.047	135	799.134.999	89
— Prihodek, dosežen na tujem trgu	44.904.279	121.080.951	270		
— Prihodek od prodaje v okviru OZD	360.415.055	599.292.721	166	565.984.083	106
— Ostali prihodki	12.835.362	17.869.191	139	500.001	
2. PORABLJENA SREDSTVA	738.096.439	1.189.129.349	161	1.111.025.241	107
— Sprememba zalog	6.025.458	22.733.011	377		
— Materialni stroški	697.487.275	1.127.170.510	162	1.071.522.498	105
— Amortizacija — minimalna	34.583.706	39.225.828	113	39.502.743	99
3. DOHODEK	227.944.992	264.102.561	116	254.594.742	104
4. IZGUBA: NEKRITA PORAB. SRED.	18.979.121				
5. RAPOREDITEV DOHODKA	82.442.046	84.471.850	102	89.035.509	95
— Drugim OZD					
— Prispevki SIS	6.929.606	10.442.895	151	16.433.004	64
— Drugi prispevki in davki	5.177.180	7.749.795	150	10.469.749	74
— Za delovne skupnosti	28.042.752	35.549.495	127	36.535.749	97
— Za okolje, članarine, SLO	2.411.401	4.011.120	166		
— Amortizacija nad minimalno	20.000.000			5.000.000	
— Del dohodka za obresti	12.343.750	13.658.163	111	13.658.001	100
— Zavar. premije, bančni stroški	2.598.799	3.960.458	152	4.214.745	94
— Druga plačila iz dohodka	4.938.558	9.099.924	184	2.724.261	334
6. Čisti dohodek — predlog razpor.	126.523.825	179.630.711	142	165.559.233	108
— Osebni dohodki	97.314.688	127.311.668	131	131.233.989	97
— Stanovanjska izgradnja	6.624.575	8.323.056	126	9.047.760	92
— Skupna poraba	7.505.427	10.778.826	144	12.442.999	87
6/a OSEBNI DOH. IN SKUP. PORABA	111.444.690	146.413.550	131	152.724.748	96
— Rezervni sklad	4.367.820	4.952.138	113	5.695.985	87
— Poslovni sklad za TOZD — prosti del	39.226.238	31.469.502	80	17.132.751	184
— Poslovni sklad za posojilo neraz.	1.793.715	1.734.154	97	2.048.250	85
— Poslovni sklad za posojila, združ.	6.669.858	11.996.333	180	7.416.747	162
6/b AKUMULACIJA IZ ČISTEGA DOH.	52.057.631	50.152.127	96	32.293.733	155
7. IZGUBA: NEKRITE OBVEZNOSTI IZ DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA	17.999.375	16.934.966	94	19.459.248	87
8. SKUPAJ IZGUBA (4 + 7)	36.978.496	16.934.966	46	19.459.248	87

OPOMBA: Vpliv neplačane realizacije na dosežen rezultat je pozitiven, in sicer 7.527.724,60 din, ker je neplačana realizacija 31. 3. 1980 manjša, kot je bila 31. 12. 1979.

Nekaj o ugotavljanju z delom pridobljene delovne zmožnosti

Zakon o delovnih razmerjih obvezuje TOZD in DS, da v svojih samoupravnih aktih pri določanju zahtev dela v razvidu del in nalog, pri oglašanju in javnem razpisovanju del in nalog, pri sklenitvi delovnega razmerja ter pri razporejanju delavcev določijo strokovno izobrazbo oziroma z delom pridobljeno delovno zmožnost.

Strokovna izobrazba je tista izobrazba, ki si jo je delavec pridobil z uspešno opravljenim ovrženim programom izobraževanja za opravljanje del in nalog določene zahtevnosti.

Z delom pridobljena delovna zmožnost je tista pridobljena strokovnost razvite spretnosti in psihofizične sposobnosti, ki si jih je delavec pridobil oz. razvil zlasti z uspešnim opravljanjem del oz. nalog in s trajnim izobraževanjem ob delu ter je z doseženimi delovnimi uspehi dokazal, da je usposobljen za opravljanje teh del oz. nalog.

Ali smo pred rešitvijo problema...?

Problem proizvodnje traktorjev v Štorah se vleče že tri leta, praktično od začetka proizvodnje. Vse težave, ki spremljajo tovrstno proizvodnjo, so v lanskem letu dosegle vrhunec, ko je TOZT TT zaključila poslovno leto z visoko izgubo.

Rešitve za saniranje proizvodnje so se iskale že vseskozi, najintenzivneje pa od druge polovice lanskega leta dalje. V tem času je bilo rešenih več ključnih problemov, kot so medsebojni ekonomski odnosi FIAT — Železarna Štore, carinske obremenitve, začasni uvoz, odplačilo tečajnih razlik, itd. Ostaja še vedno več odprtih vprašanj, kot so premajhna količinska proizvodnja, domači kooperanti, itd. V izdelavi je sanacijski program, ta nam mora dati dokončen odgovor na nadaljnjo usmeritev in rešitev proizvodnje traktorjev v Štorah.

Razvoj in proizvodnjo so vseskozi spremljale in se vključevale v razreševanje družbenopolitične organizacije in samoupravni organi tako v TOZD kot na nivoju delovne organizacije. Da bi bili vsi delavci v železarni in zunaj nje čim bolj informirani o problematiki proizvodnje traktorjev, je bila organizirana posebna problemska konferenca. Tovrstno problematiko je obravnaval tudi izvršni odbor pri konferenci OO ZS Železarne Štore in ugotovil, da je bilo vloženih veliko naporov, da se obstoječe stanje čimprej sanira, vendar do danes še niso bili doseženi zadovoljivi rezultati. Izvršni odbor je ocenil, da politična klima znotraj delovne organizacije ni najboljša zaradi predolgega reševanja te problematike. Solidarnost med posameznimi TOZD je praktično izčrpana, a zaradi težav v TOZD TT se zaostrujejo odnosi med TOZD in DS.

Razlogi za uvajanje alternativne zmožnosti so številni. Najpomembnejši so v dejstvu, da za vrsto poklicev, ki jih zahtevajo delovni procesi, še ne obstaja institucionalno organizirano strokovno izobraževanje, da je strokovna izobrazba, ki jo dajejo naše šole, pogosto izrazito nefunkcionalna, da mnoge delovne naloge nimajo poudarka na neki matični stroki, ampak izkazujejo interdisciplinarno vsebino, ki zahteva funkcionalno usposobljenost in nenazadnje, da se mnogi kadri kot nosilci delovnih procesov obenem z rastjo in razvojem delovnih procesov razvijajo in usposabljaajo. Pri tem se pojavlja osnovna dilema, ki se izraža v vprašanju, ali sta strokovna izobrazba in z delom pridobljena delovna zmožnost dva enaka pogoja, ki ju je treba določiti pri sistemiziranju del in nalog. Strokovna izobrazba je samo eden izmed pomembnejših pogojev med drugimi kadrovski-

Izdelan sanacijski program konec meseca maja bo moral dati dokončen odgovor na to problematiko. Skupno z izdelavo sanacijskega programa se išče tudi sanator izven železarne. Nesporno je namreč, da TOZD v železarni ne morejo več omejevati svojih lastnih razvojnih zmožnosti na račun pokrivanja izgube v TOZD TT.

Stališče izvršnega odbora je, da je potrebno od informiranja preiti k ukrepom, pri tem pa je potrebno razmišljati tudi o socialni varnosti delavcev v tej TOZD in njihovem družbenoekonomskem položaju ter nenazadnje o sredstvih, vloženih s strani železarne v to vrsto proizvodnje. To naj bi bilo vodilo pri iskanju variantnih rešitev problematike proizvodnje traktorjev v železarni Štore.

Takšna stališča je podprlo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta, ko je razpravljalo o izgubi v TOZD TT. Ker je ta problematika zelo široka in posega v slovenski in jugoslovanski prostor, je o njej razpravljal tudi Republiški odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin na svoji seji, ki jo je imel v Štorah. Svoj poudarek je dal kvalitetni izdelavi sanacijskega programa, ki mora biti zelo konkreten in dolgoročen. Izdelan sanacijski program bo obravnaval prej imenovani odbor in se trudil, da se v njegovo izvajanje vključijo vsi dejavniki, ki neposredno in posredno sodelujejo v tej proizvodnji.

Sanacijski program, ki bo obravnavan na vseh organih v železarni, bo moral dati jasne odgovore na še odprta vprašanja, da se bodo delavci v TOZD TT in ostalih delih železarne jasno in brez dilem odločali o nadaljnji usodi proizvodnje traktorjev v Štorah.

M. Gozdnikar

mi podatki. V primerih, ko je šolanje za poklic vsebinsko preveč odmaknjeno od stvarnih zahtev dela, lahko strokovna izobrazba nudi zelo malo ustrezne usposobljenosti za delo. V tem primeru z delom pridobljena delovna zmožnost pokriva več različnih zahtev dela hkrati (strokovno izobrazbo, delovne izkušnje, psihofizične in osebnostne lastnosti). Ta usposobljenost lahko v določenih primerih celo ustrezneje zadovolji zahteve dela kot formalno sicer ustrezna strokovna izobrazba, vendar z omejitvijo na zelo ozek krog dela oz. samo na določene delovne naloge. Strokovne izobrazbe ni mogoče nadomestiti z iz dela pridobljenimi delovnimi zmožnostmi v vseh tistih primerih, kjer je s posebnimi predpisi določena strokovna izobrazba ali posebni izpiti zaradi splošno družbenih koristi, kot so zagotavljanje varnosti, preprečevanje gospodarske škode, ohranjanje poslovnega ugleda in podobno; podobno v vseh tistih primerih, kjer vsebina dela zahteva temeljito in obsežno splošno izobrazbo in posebne poklicne priprave, ki jih ni mogoče pridobiti drugače kot s sistematičnim strokovnim izobraževanjem. Predvsem sodijo sem vsa tista dela in naloge, ki zahtevajo za uspešno izvajanje široko razvito sposobnost za smiselno delo, obvladovanje metod in tehnik dela ter obvladovanje sistematične logike stroke (npr. razvoj in ustvaritev novih proizvodov, vodenje razvoja, razvoj tehnologije, proučevanje tržišča, analiza in planiranje na posameznih področjih in podobno).

Z delom pridobljeno delovno zmožnost je torej mogoče predvideti za vse preostale naloge, ki ne zapadejo pod zakonska določila, ali ki ne sodijo v vrsto tistih nalog, za katere se spozna kot primerna zahteva le strokovna izobrazba. Pri tem je treba smiselno določiti, da z delom pridobljena delovna zmožnost, določena za posamezno nalogo, lahko nadomesti le eno stopnjo manjkajoče strokovne izobrazbe.

Pri ugotavljanju z delom pridobljene delovne zmožnosti se pojavlja niz problemov, saj lahko pavšalno in poenostavljeno priznavanje negativno vpliva na usmerjanje kadrov k njihovi rasti in razvoju in s tem na izboljšanje kadrovske strukture. Takšno priznavanje je tudi v nasprotju z družbenimi dogovori o uresničevanju kadrovske politike v SRS in v občini.

Z delom pridobljena delovna zmožnost se ugotavlja samo za določeno vrsto del in nalog v določeni TOZD oz. DS ter obsega teoretični in praktični del.

Teoretični del se nanaša na ugotavljanje znanj, ki so bistvena za opravljanje določenih del in nalog. Pri praktičnem delu se ugotavlja uspešno izvajanje nalog, ustvarjalnost, inovativnost, pripravljenost za osvajanje novih, razvojnih nalog in obvezno doseženi delovni uspehi pri delu.

Z delom pridobljeno delovno zmožnost ugotavlja posebna stro-

kovna komisija, ki jo imenuje delavski svet TOZD oz. DS. Člani strokovne komisije morajo imeti najmanj enako strokovno izobrazbo, ki se zahteva za dela in naloge, za katera se ugotavlja delavčeva delovna zmožnost. Obvezno je član strokovne komisije tudi strokovni delavec iz pristojne službe, ki se ukvarja z izobraževanjem. Strokovna komisija ugotavlja z delom pridobljeno delovno zmožnost za vsakega delavca posebej. Ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti lahko poteka tudi izven DO v posameznih izobraževalnih ali drugih ustanovah (npr. GZ). Obvezno pa mora delovna organizacija ugotoviti delavčeve delovne uspehe pri opravljanju določenih del in nalog.

Delavec, pri katerem se ugotovi z delom pridobljena delovna zmožnost za opravljanje določenega dela, dobi potrdilo o delovni zmožnosti za opravljanje določenih del in nalog.

Za delavce, ki so razporejeni skladno z določili pravilnika o delovnih razmerjih na posamezna dela in naloge, pa ne izpolnjujejo zahtev po strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, bi bilo smiselno določiti, da so si dolžni pridobiti manjkajočo strokovno izobrazbo v določenem obdobju. V ta namen mora TOZD oz. DS omogočiti delavcu izobraževanje ob delu ali iz dela z vsemi pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz pravilnika o izobraževanju in pravilnika o delovnih razmerjih. V nasprotnem primeru se mora pri teh delavcih ugotavljati z delom pridobljena delovna zmožnost.

Po članku Ivana Kejžarja: Kako razumeti in urejati z delom pridobljene zmožnosti v samoupravnih splošnih aktih OZD (Organizacija in kadri 1979/7) priredila Slavica Glavan.

Zahvale ob prazniku

Sindikatu DS za finančne in računovodske posle se lepo zahvaljujemo za čestitke in prejeto denarno pomoč ob prazniku dela 1. maju 1980 in želimo še vnaprej mnogo delovnih uspehov!

Vraničeva

Tov. Ivan Belej iz TOZD energetike se zahvaljuje za darilni bon ter čestitke za 1. maj, ki so mu jih izrekli člani OOS TOZD energetike.

Zahvala

Vsem sodelavcem TOZD VALJARNE II se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost ob mojem odhodu v pokoj in jim želimo nadaljnjih delovnih uspehov.

Viktor Pačinski

Priznanja za delo

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Celje je na osnovi obravnave predlogov, ki jih je predložila organizacijsko kadrovska komisija, sklenilo podeliti najvišja sindikalna odličja Srebrni znak ZSS 25 sindikalnim aktivistom in petim osnovnim organizacijam sindikata.

Med odlikovanci, ki so na svečani seji občinskega sindikalnega sveta v okviru programa prvomajskih proslav dne 21. 4. 1980 sprejeli to visoko odličje, so tudi trije člani naše delovne organizacije in ena osnovna organizacija sindikata, in sicer:

Tov. Ladislav Kaluža, rojen 24. 6. 1948, v železarni zaposlen od leta 1967, član ZK od leta 1967, vodja prodaje rezervnih delov v delovni skupnosti za komercialne posle.

Tov. Ladi se je takoj po zaposlitvi vključil v delo mladinske organizacije, v letih 1971—1973 je opravljal funkcijo predsednika mladine Železarne Štore. V tem času je bil član delavskega sveta SOZD Slovenske železarne. Tudi v Zvezi je aktiven in tvorno sodeloval kot namestnik sekretarja sveta ZK Železarne Štore in kasneje kot sekretar komiteja ZK Železarne Štore, ob tem je bil tudi član raznih komisij v OO ZK in pri komiteju ZK Železarne Štore.

Zadnje mandatno dobo je bil predsednik konference OO ZS Štore, kjer je še vedno aktiven kot član IO konference OO ZS in predsednik komisije za šport in rekreacijo pri konferenci OO ZS Železarne Štore. Svojo aktivnost izkazuje tudi na občinskem nivoju kot član predsedstva pri občinskem sindikalnem svetu Celje.

Se vedno je aktiven član raznih samoupravnih organov, poleg organiziranosti na družbenopolitičnem področju deluje še v raznih družbenih organizacijah in društvih: gasilci, TVD Partizan Kovinar Štore itd.

Tov. Franc Romih, rojen 3. 4. 1952, v železarni zaposlen od leta 1970, delovodja sestave v TOZD tovarna traktorjev.

Po končani poklicni šoli je začel aktivno delati v mladinski organizaciji in bil izvoljen za predsednika te organizacije. Aktiven je bil tudi v krajevni skupnosti, kjer je bil predsednik te organizacije.

Od leta 1978 dalje je predsednik OO ZS TOZD tovarna traktorjev, ki je v tem času na področju sindikalnega delovanja dosegla primerne uspehe.

Svojo aktivnost izkazuje tudi na občinskem nivoju kot član občinskega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin, že drugo mandatno dobo pa je član konference OO ZS Železarne Štore.

Tov. Ivan Gračner, rojen 20. 7. 1943, v železarni zaposlen od leta 1962, član ZK od leta 1974, delovodja v TOZD livarna, strojne litine.

Že v času šolanja na metalurški šoli v Štorah je aktivno deloval v mladinski organizaciji in kasneje to delo nadaljeval v mladinski organizaciji livarne. V tem času se je udeležil zvezne delovne akcije ob izgradnji ceste Paračin—Niš.

Z ozirom na aktivnost in ugled, ki ga ima med delavci, mu je bila zaupana odgovorna funkcija predsednika osnovne organizacije sindikata TOZD livarna strojne litine, ki jo je opravljal uspešno dve mandatni dobi, istočasno pa je bil član sveta konference OO ZS Železarne Štore in član različnih organov upravljanja. Že drugo mandatno dobo je član občinskega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin.

Zaradi aktivnosti na vseh področjih je bil leta 1974 predlagan in sprejet v članstvo Zveze komunistov, kjer je bil večkratni član OO ZK in raznih komisij.

Tov. Ivan je še vedno aktiven član izvršnega odbora sindikata TOZD livarna strojne litine in član konference OO ZS Železarne Štore.

Poleg omenjenih aktivnosti že vrsto let uspešno vodi kot tehnični vodja kegljaško ekipo pri Partizanu Štore.

Osnovna organizacija sindikata TOZD livarna valjev, kokil in metalurške litine je po številu ena izmed tistih, ki zaposluje nekaj več kot dvesto delavcev. Značaj dela v livarni je takšen, da

zahteva še posebne napore pri ustvarjanju dohodka in pozitivnega rezultata v poslovanju. Člani te osnovne organizacije sindikata so organizirani tako, da je vsakemu članu dana možnost, da sodeluje pri obravnavi in odločitvah o pomembnih zadevah.

Celotno dejavnost povezuje prek delegatov v izvršni odbor OO ZS, ki jih delegirajo sindikalne skupine. V svojih sindikalnih stališčih in samoupravnih odločitvah dosledno uveljavljajo načela kadrovske politike, ki so opredeljena v temeljnih dokumentih, zakonu o združenem delu in kongresnih dokumentih zveze sindikata. Zelo uspešno uresničujejo načela in delo delegatskega sistema v TOZD, ob tem pa osnovna organizacija sindikata tvorno sodeluje pri oblikovanju in izvajanju vseh akcijskih programov v TOZD.

Člani te OO ZS vodijo posebno skrb, da se delavcem v TOZD izboljšajo delovni in tudi življenjski pogoji, saj je livarsko in ostalo delo v TOZD vezano na težka fizična opravila.

Ta visoka odličja, ki so jih imenovani prejeli, so vsekakor izredno priznanje, ne samo za njih same, temveč tudi za delovno organizacijo kot tako.

Z ozirom na aktivnost na vseh področjih so si imenovani prav gotovo zaslužili ta visoka priznanja, ki jim bodo služila kot spodbuda za njihovo nadaljnje delo. Čestitamo!

Vojaški poklic

OGLED CENTRA VOJAŠKIH ŠOL V SARAJEVU, LETALSKE TEHNIČNE SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE V RAJLOVCU IN MOJE MISLI O VOJAŠKEM POKLICU

7. 10. 1979 ob peti uri zjutraj smo se z avtobusom odpeljali iz Celja proti Sarajevu. Krenili smo proti Laškem in Brežicam. Kmalu smo prispeli do Zagreba. Po dolgi vožnji smo se prvič ustavili v Novski, nato pa smo nadaljevali pot proti Jasenovcu.

V Jasenovcu smo si ogledali muzej zloglasnega ustaškega taborišča, ki je bilo eno izmed najhujših in najokrutnejših taborišč med NOV. Po ogledu muzeja smo šli v dvorano, kjer nam je upraviteljica muzeja opisala nekdanje koncentracijsko taborišče in grozote, ki so se v njem dogajale. Ogledali smo si tudi dokumentarni film, v katerem so prikazani grozljivi ustaški zločini.

Po ogledu lepega spomenika žrtvam zloglasnega taborišča smo nadaljevali pot proti planoti Kozara. Pot na Kozaro je bila zelo strma. Tudi tam smo si ogledali muzej in spomenik padlim žrtvam med drugo svetovno vojno.

Potem smo se odpravili proti Jajcu, kjer smo se za kratek čas ustavili in se naužili svežega zraka. Pot smo nadaljevali proti našemu cilju — Sarajevu. Prispeli smo šele zvečer in prenočili v hotelu. Naslednji dan smo si ogledali center vojaških šol v Sarajevu, kjer smo se srečali z u-

čenci — »pitomci« iz Slovenije. Iz Štor sta dva — Leljak Roman in Štefanec Milan. Skupaj z njimi smo si ogledali različne kabine in internat. Roman mi je razlagal, kakšno je življenje in delo v tej šoli. Z zanimanjem sem ga poslušal.

Po ogledu šole smo se napotili v Rajlovac — v letalsko tehnično vojaško šolo. Tudi tukaj smo si ogledali šolo in najrazličnejše kabine: elektronike, strojništva, daljinomerstva, radiotelegrafije itd. Videli smo tudi letala, na katerih se uče »pitomci«. Ogled je bil zelo zanimiv.

Po kosilu v Sarajevu smo se s prijatelji rokovali in krenili proti domu. Med vožnjo smo izmenjevali mnenja o vsem, kar smo videli in se živahno pogovarjali.

Na tej poučni ekskurziji, ki jo je organizirala skupnost zaposlovanja za učence osnovnih šol — kandidate za vojaško šolo, sem videl in izvedel, kar mi še ni bilo znano o vojaških poklicih in me je še bolj navdušilo. Ta poklic me veseli predvsem zato, ker želim v vojni in ob raznih nesrečah pomagati ljudem, v mirnem času pa lahko poučujem mlade fante, ki pridejo služiti vojaški rok, vojaške veščine.

Ta poklic me zelo veseli, zato se bom učil in telesno uril v različnih športih, da me bodo zagotovo sprejeli v tako zaželeno šolo.

Niko Samec, 7. c

K članku: ALI SMO PRED REŠITVIJO PROBLEMA?

Na seji je bil tudi tov. Srečko Mlinarič, predsednik republiškega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin.

Proizvodnja slovenskih železarn v mesecu marcu in v prvem četrletju

Glavna značilnost v mesecu marcu so bile težave z vložkom. Slaba kvaliteta jeklenega odpadka in slaba kvaliteta sta bila vzrok za težave v jeklnah. Pomanjkanje jeklnarskega grodlja na Jesenicah je bil vzrok, da so vlagali samo 45 % grodlja v SM peči, namesto predvidenega deleža 52 %.

Nižja proizvodnja jekla in težave pri oskrbi s polizdelki iz drugih virov je povod, da je manjkal vložek za valjarne. Manjša proizvodnja valjarn in težave z nakupom žice od drugod so bili zopet vzrok, da je manjkal vložek za predelavo. Težave so bile tudi z oskrbo koksa in še več je bilo večjih in manjših težav. Kljub vsemu so bili rezultati dela nekaj boljši kot v mesecu februarju.

Proizvodnja surovega železa je bila v železarni Štore že nad načrtovano mesečno količino. V železarni Jesenice so imeli poleg problemov s kvaliteto rude in koksa še težave s plavžem št. 1, ki je zrel za popravilo in je v proizvodnji samo do takrat, ko bo vse pripravljeno za novo dozidavo. Skupno je bil mesečni načrt proizvodnje surovega železa izvršen 92 %. V železarni Štore je znašala izvršitev 102 % in na jeseniških plavžih 89 %. Letošnja proizvodnja v prvem trimesečju je za nekaj več kot 1 % manjša, kot je bila v enakem obdobju lani.

Proizvodnja surovega jekla je bila 2 % večja kot februarja, vendar še vedno 2 % pod povprečno, mesečno načrtovano količino. Visoko proizvodnjo so dosegli v jeklni železarne Ravne, saj so presegli mesečni načrt kar za 7 %. Če ne bi imeli slab jekleni odpadki in so morali vlagati tudi po 5 in 6 košar, bi bil rezultat še boljši. Blizu mesečno načrtovane količine znaša tudi proizvodnja elektro jekla v štorski jeklni, kjer se vse bolj uveljavlja nova peč. Izvršitev znaša 98 % mesečnega načrta, kar je pa 1 % nad njihovim operativnim načrtom, saj so imeli v marcu načrtovano popravilo, ki se je še nekaj podaljšalo nad predvidevanja. Težave so imeli zaradi pomanjkanja delavcev in slabe kvalitete vložka. V jeklni železarne Jesenice je bila marčna proizvodnja sicer boljša kot pretečena meseca letošnjega leta, vendar še vedno okoli 1 % pod povprečno mesečno načrtovano količino. V SM jeklni so obratovali tri dni samo s štirimi pečmi in v vložku so uporabljali, kot je navedeno v uvodu, le 45 % surovega železa, kar je podaljševalo postopek in povzročalo težave tudi pri izvrševanju kvalitete programa. V elektro jeklni so imeli prekomerne zastoje. Kot uspešno delo je treba omeniti, da so na napravi za neprekinjeno vlivanje odšli nad 3.300 ton, kar je doslej največja mesečna količina in zelo blizu načrtovane.

Pri večjih proizvodnih zmogljivostih, kot so bile na razpolago v prvem četrletju lanskega leta, znaša letošnja proizvodnja jekla samo 4 % več, kot v enakem obdobju lani. Če bi bila proizvodnja surovega jekla v naslednjih četrletjih enaka, kot v prvem, bi komaj malo presegli 800.000 ton letne proizvodnje. Po treh mesecih znaša zaostanek za zbirnim načrtom 5 %, kar je veliko in bo morala biti vnaprej proizvodnja jekla večja, da ne bo še več težav z vložkom, kot jih je bilo v marcu.

Blagovna proizvodnja je bila v mesecu marcu zadovoljiva, vsaj tako kaže skupni rezultat. Železarne so izvršile mesečni načrt s 101 %, čemur so precej pripomogli v železarni Štore, kjer so imeli izvršitev 111 %. V železarni Ravne so imeli izvršitev 100 %, v železarni Jese-

nice pa 98 %. Povsod so bile težave z vložkom. Dobra proizvodnja jekla je pripomogla, da so se te težave ponekod zmanjšale ali odpravile, tam kjer je bila pa večja odvisnost še z oskrbo vložka iz tujih virov, ni bilo možno izvršiti mesečnih nalog, kot je bilo to na Jesenicah.

Predelovalci žice so dosegli mesečni načrt blagovne proizvodnje 104 %, prednjačijo v Plamenu s 111 %, v Žični so izvršili načrt 102 %, v Verigi 101 %, le v Tovilu je bila izvršitev 97 %, vendar, drobnega asortimana, kar pomeni večjo vrednost.

Blagovna proizvodnja v letošnjem prvem četrletju je v železarnah 3 % večja, kot je bila v enakem obdobju lani in le za 1 % pod zbirno načrtovano količino. Predelovalci žice so nekaj malega nad ravnijo četrletnega načrta in njihova proizvodnja je 1 % večja kot po prvem četrletju lani. Skupna mesečna izvršitev blagovne proizvodnje v mesecu marcu za Slovenske železarne znaša 101 %. Po prvem četrletju je letošnja proizvodnja 3 % večja od lanske, vendar zaostaja 1 % za zbirnim načrtom.

V mesecu marcu je bila tudi dosežena vrednost prodaje boljša, kot pretečena dva meseca in znaša izvršitev 105 %. Načrtovano mesečno vrednost prodaje niso dosegli v Železarni Jesenice in v Verigi.

V mesecu marcu je bila tudi dosežena vrednost prodaje boljša, kot pretečena dva meseca in znaša izvršitev 105 %. Načrtovano mesečno vrednost prodaje niso dosegli v Železarni Jesenice in v Verigi. V vseh drugih delovnih organizacijah so sorazmerno visoko presegli mesečno načrtovano realizacijo. Zbirni načrt je še vedno slabo realiziran, saj znaša realizacija le 95 % načrtovane vrednosti. Še težje je to, da se ves zaostanek nanaša le na dve delovni organizaciji in to: Železarno Jesenice in Verigo Lesce. Enako kot v izvrševanju mesečnega načrta dosegajo vse druge delovne organizacije tudi četrletni načrt eksterne realizacije.

Kar zadeva izvoz, je bilo gibanje v marcu podobno kot prejšnja dva meseca. Izvoz je daleč večji, kot je bil dosežen v enakem obdobju lani in manjši, kot je načrtovan. Trenuten zaostanek je velik in bo boleč, ker je možnost našega uvoza vezana na vrednost izvoza. Kot vemo, se dinamika izvoza tekom leta večkrat menja. Odvisna je pač od možnosti prodaje, proizvodnih programov in izvoz zahteva večkrat dolgotrajne postopke, kar vse vpliva na realizacijo. Daljše obdobje daje tudi realnejše poglede stanja.

Kot vidite, se proizvodni rezultati postopno izboljšujejo, čeprav že nastopajo in lahko pričakujemo še več težav, ki jih prinašajo s seboj nekateri stabilizacijski ukrepi.

Tudi tokrat ostajam dolžan podrobnejši pregled doseženih proizvodnih rezultatov posameznih grup izdelkov in tudi o medsebojnih menjavah ni nič rečenega. Čim bodo znani vsi potrjeni podatki, boste obveščeni tudi o tem. Letni gospodarski načrt je sprejet in je v izvajanju. Osnovni podatki so dokončni in tem bomo primerjali vse doseženo. Tudi o tem, kako tečejo investicije, kar gotovo vpliva na proizvodne dosežke, vam bom kaj napisal. Upam, da boste v bodoče dobivali informacije o mesečnih proizvodnjah prej kot pretekle mesece, vključno mesec marec.

Milan Marolt, dipl. ing.

Pogumneje iskati nove rešitve, nove izboljšave

Inventivna dejavnost in inovacijski razvoj morata postati nenehna skrb in področje vsakdanje samoupravne prakse temeljne organizacije združenega dela. Pri obravnavanju inventivnega dela z gospodarskega stališča moramo imeti pred očmi celoten proces tehnične inovacije. Jasno moramo ločiti dva pojma: inovacijo kot kreacijo novega znanja in inovacijo kot gospodarsko uporabo novega znanja. Proces inovacije dosega poleg invencije še tehnične, finančne, organizacijske in komercialne korake in vodi v svoji sklenjenosti do novih proizvodov, novih postopkov, izboljšav in tako dalje.

Dne 16. 5. 1980 se je Upravni odbor društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav naše delovne organizacije sestal na svoji 4. redni seji, kjer smo obravnavali sledeče.

Zadolženi tovariši za določena področja so podali kratka poročila; nekatere naloge so izpeljane, nekatere zaradi upravičenih vroz-

kov še ne, vendar bodo.

V letošnjem letu je prijavljenih preko 30 inovacijskih predlogov. Ekonomsko in finančno je že prikazana gospodarska korist in vrednosti 15 milijonov (1,5 stare milijarde). Trenutno prednjačijo prijave iz TOZD vzdrževanje in TOZD elektroplavža. Ostali TOZD so zastopani s po eno ali dvema inovacijskima prijavama.

Do konca šolskega leta bodo izvedena predavanja naših strokovnjakov za učence višjih razredov osemletke v Štorah in Šentjurju ter na poklicni šoli ŠKIMC. Učencem bomo razložili, kaj je invencija, inovacija, izum, patent, pomen te dejavnosti v smislu gospodarjenja in tako dalje.

Delavci naše OZD si lahko ogledajo razstavljeni vitrini z inovacijskimi eksponati, primerki, priznanji in grafičnim prikazom. Vitrini krožita po TOZD v delovni organizaciji; trenutno sta v hodniku poslopja CTP (električna delavnica Štore II).

Razstavljam tudi v okviru

SOZD Slovenskih železarn s prikazom naše inventivne uspešnosti na Gorenjskem sejmu, ki je te dni v Kranju.

Dogovorili smo se z delovno organizacijo TOMOS iz Kopra, da jih bomo obiskali dne 7. junija letos. Ogleдали si bomo njihove dosežke, delovni proces in izmenjali izkušnje na inventivnem področju.

UO DIATI vabi inovatorje, da se pravočasno prijavijo za to strokovno ekskurzijo, Objava bo v štorskem informatorju.

Izdali bomo brošuro, ki naj ponazori nadobudnemu mislecu, kaj pomeni invencija, inovacija, patent, izum, kako naj predlagatelj pristopi k prijavi inovacije, na koga naj se obrne itd. Prav tako bo opisano, kje so dani pogoji za izboljšave, racionalizacije, najsi bodo tehnične, netehnične, varstvene in tako dalje.

Dogovarjamo se, da bi si v jenskem času ogledali tovarni EBNER in FEST v Avstriji. To bi bila prva inozemska ekskurzija, združeno DIATI in DIT. Člani bo-

do pravočasno seznanjeni.

Poznani so primeri o težavah v proizvodnji, transportu, enostavnemu pristopu k delu, zboljšanju varstva pri delu in tako dalje, pravimo, da so ponekod zastoji ali ozka grla. Da bi vse to odpravili, DIATI vabi vse k razmišljanju in prijavljanju. Strokovna služba — analitik za inovacije — je že poslala pozive TOZD, da povedo, kje je kaj za izboljšati, preurediti. Nekaj razpisov je že danih, bodo pa še sledili.

Zaključimo. Inovacija je rezultat umskega dela delavca in odvisna od njegovih izkušenj, znanja, intuicije in ustvarjalnosti. Spodbujati kreativno delo pomeni ustvarjati večji dohodek brez dodatnega vlaganja.

Z množično inventivno dejavnostjo se povečajo dohodki v proizvodnji, ki temeljijo na prihrankih, na večji produktivnosti in na večjem obsegu proizvodnje. Pa tudi inovator dobi za svoje uspešno delo primerno odškodnino.

R. V.

Sklepi izvršnega odbora

Objavljamo sklepe tretje seje izvršnega odbora pri konferenci osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarn Štore z dne 25. 4. 1980.

1. Izvršni odbor je obravnaval predlog ukrepov SOZD za doseganje plana za leto 1980.

IO je ukrepe podprl in poziva OO ZS, da skupno z vodstvi TOZD oz. delovnih skupnosti ukrepe obravnavajo.

2. Izvršni odbor je zavzel negativno stališče do predloga samoupravnega sporazuma o ustanovitvi SIS RTC Velika Planina.

3. Izvršni odbor je razdelil dotacije društvom in organizacijam za leto 1980, in sicer:

— za program rekreacije 550.000
— za program izletništva 200.000

— za pihalni orkester (nabava instrumentov) 600.000
— za praznovanja (8. marec, 1. maj, 4. julij, 29. november) 60.000
— za dejavnost aktiva invalidov 20.000
— za financiranje OO ZK 13.500
— za financiranje programa aktiva borcev NOV ŽS 20.000
— OO ZSMS ZS 30.000
— organizacija ZB NOV KS Štore 30.000
— društvo upokojenecv Štore 20.000
— strelsko društvo 30.000
— planinsko društvo Železarna Štore 25.000
— gasilsko društvo železarna Štore 25.000
— AG Železar Štore 25.000
— TVD Partizan 25.000
— ribiška družina Voglajna 20.000
— ZRVS terena Štore 6.500

4. Izvršni odbor je sprejel stališča do organiziranja in financiranja izletov v letu 1980, ki jih je predlagala komisija za šport in rekreacijo pri konferenci OO ZS.

V programu rekreativne dejavnosti je za leto 1980 predvideno 200.000 din iz sklada skupne porabe za sofinanciranje izletov OO ZS, družabnih srečanj oz. športno-rekreativnih prireditev. Ostali del sredstev zagotavljajo OO ZS iz članarine in samoprispevka v skladu s sprejetimi finančnimi načrti na občnih zborih.

Sredstva za sofinanciranje izletov se razdelijo po OO ZS, in sicer na osnovi števila zaposlenih po stanju 30. 4. 1980. Sklep realizira knjigovodkinja sindikata.

Sredstva za izlete oziroma druga srečanja so namenjena izključno izletom in športno-rekreativnim srečanjem, zato izvršni odbor predlaga, da OO ZS pri načrtovanju upoštevajo naslednje obveznosti:

— da bodo v okviru sredstev organizirali najmanj naslednje število izletov:

Osnovna organizacija	Število izletov
— plavž	1
— valjarna I	3
— valjarna II	3
— jeklarna	2
— jeklovlek	1
— livarna II	3
— livarna I	2
— MO	2
— TT	2
— energetika	1
— vzdrževanje	4
— transport	2
— kontrola kakovosti	2
— GKSG	2
— DPG	1
— DS za kadre	2
— DS za finance	1
— DS za komercialne posle	2
— DS PP	1
— DS za investicije in razvoj	1
— DS za ekonomiko in organizacijo	1
SKUPAJ	39 izletov

Na izlet se smatra v povprečju 35—45 udeležencev.

OO ZS lahko v programu predvidijo združene izlete (prireditve), vendar so dolžne zagotoviti udeležbo toliko vseh, kot so združile izletov, oziroma se lahko dogovorijo za druge oblike organiziranosti, ki zagotavljajo predvsem množičnost in ustrezno vsebino.

— OO ZS morajo sestaviti takšne programe, ki bodo vsebovali ogled obeležij NOB, kulturne in turistične znamenitosti, strokovne ekskurzije, razvedrilo, športne in druge aktivnosti, itd.

Predvsem pri organiziranju raznih srečanj (pikniki) so dolžne OO ZS zagotoviti športne, kulturne in druge aktivnosti.

Izletov oziroma srečanj brez programa in ustrezne vsebine organi sindikata ne smejo podpirati.

— OO ZS naj pri organiziranju obvezno vključijo lasten finančni prispevek udeležencev.

— OO ZS se naj pri organiziranju izletov poslužujejo strokovne pomoči oddelka za rekreacijo.

— OO ZS morajo programe izletov za leto 1980 skupaj s sklepi o odobritvi finančnih sredstev posredovati sekretarju konference tov. Motohu in oddelku za rekreacijo. Brez tega se ne sme izstavljati nobenega naročila.

— OO ZS lahko za organiziranje izletov, srečanj in podobno v letu 1980 koristijo za gostinske usluge le 80 % lanskoletne višine sredstev, uporabljenih v te namene (resolucija, stabilizacijski ukrepi).

Knjigovodstvo zato pripravi pregled skupne vsote, ki je koriščena v letu 1979 za gostinske usluge in izračun 80 % za vsako OO ZS. Tajništvo DPO lahko izstavlja naročila samo do izračunane vrednosti. Pri tem morajo OO ZS, ki bodo organizirale večje število izletov, razdeliti razpoložljiv znesek na vse izlete.

IO bo do naslednje seje pripravil višino sredstev, ki jih lahko posamezna OO ZS koristi za gostinske usluge.

Izvršni odbor predlaga, da OO ZS po možnosti izdelajo celotni program za vse izlete vnaprej (ni potrebno takoj določiti datuma skupaj s finančno konstrukcijo za vsak izlet posebej. Na ta način

(Nadaljevanje na 9. strani)

Ocena svetovne proizvodnje jekla do leta 1995

Ameriška firma PREDICASTS Inc., ki se ukvarja z analizami tržišča in poslovno informatiko, je te dni objavila študijo o verjetnem razvoju proizvodnje in potrošnje železa in jekla v svetu. Za informacijo navajam nekaj zaključkov:

Na osnovi dosežanih razvojnih tendenc strokovnjaki te družbe ocenjujejo, da bo pričel delež proizvodnje jekla industrijsko razvitih držav upadati, ker bo delež držav v razvoju iz 11 % v letošnjem letu narasel na 28 % v letu 1995. Vzrok za to oceno je v vse bolj izpopolnjenem procesu redukcije železne rude na osnovi zemeljskega plina, kar bo pospeševalo proizvodnjo tam, kjer je mnogo zemeljskega plina, lahko dostopna železna ruda in seveda denar, kot npr.: Bližnji vzhod, Venezuela, Mehika.

Na porast proizvodnje v deželah v razvoju bo močno vplivalo še kupovanje najodobnejše tehnologije in domača cenena delovna sila. Cena surovine in investicijska vrednost proizvodnih obratov sta namreč v svetu v glavnem na istem nivoju, v strukturi stroškov proizvodnje pa vstopa z največjim deležem prav delovna sila, ki tako neposredno vpliva na končno ceno proizvodnje.

Do leta 1995 se na takšni osnovi pričakujejo naslednji proizvodni premiki:

— SZ bo leta 1995 proizvajala 58 % več jekla kot ZDA (sredi šestdesetih let je bila 30 % prednost na strani ZDA).

— Japonska bo v ocenjevanem letu s proizvodnjo za Američani, saj se bodo močno zmanjšala izvozna tržišča.

— Brazilija naj bi leta 1995 postala peti proizvajalec jekla v svetu itd.

Potrošnja jekla v svetu bo sledila v glavnem proizvodnji s tem, da bo do znatnih sprememb prišlo zlasti pri potrošnji jekla držav v razvoju. Ta preobrazba bo povečala potrošnjo s sedanjih 17 % na 31 %, tako da bi potrošnja v razvitih državah padla z 51 % na manj kot 41 % v letu 1995.

Glede trgovine strokovnjaki ocenjujejo, da bo prišlo do večjega zmanjšanja mednarodnega prometa v primerjavi s proizvodnjo, in to s 25 % na 17 % zaradi vse ostrejšega protekcionizma vseh držav sveta.

Za ilustracijo navajamo še količinsko razvojne tendence proizvodnje in potrošnje surovega jekla v milijonih metričnih tonah.

Naziv	1976/78	1995	% letne stopnje rasti
Proizvodnja surovega jekla	686,4	1.454	4,3
Potrošnja surovega jekla	686,8	1.452	4,3
Viški — pomanjkanje	— 0,4	+ 2	—

Številke prikazujejo, da bosta ponudba in povpraševanje v petnajstih letih narasla za 112 %.

Proizvodnjo po državah in področjih prikazujemo z naslednjo tabelo:

področja Naziv	1976/78		1995		% let. stop. rasti
	milijoni metr. ton	% delež	milijoni metr. ton	% delež	
SZ	148	21,6	284	19,5	3,7
EGS	131	19,1	183	12,6	1,9
ZDA	118	17,2	179	12,3	2,4
Japonska	104	15,2	169	11,6	2,7
Brazilija	11	1,6	68	4,7	10,8
Južna Amerika	10	1,5	64	4,4	10,6
Afrika — Bližnji vzhod	10	1,5	51	3,5	9,4
Ostale države sveta	154,4	22,3	456	31,4	7,7
Skupaj:	686,4	100,0	1.454	100,0	4,3

Iz tabele je razvidno spreminjanje notranje strukture proizvodnje v smislu, kot je bilo opredeljeno že v predhodnem delu teksta.

POSVETOVANJE

VI. POSVETOVANJE O EKONOMIKI IN ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA

V času od 16. do 18. 4. 1980 je Društvo ekonomistov priredilo v Portorožu VI. posvetovanje o ekonomiki in organizaciji združenega dela.

Posvetovanje je bilo razdeljeno na tri tematska področja, o katerih navajam kratke zaključke:

I. ekonomski vidiki združevanja sredstev na dohodkovni osnovi

Vzpostavljane novih dohodkovnih odnosov v združenem delu je opredeljeno s koncepcijo skupnega prihodka, skupnega dohodka in s svobodno menjavo dela. Torej se skupni dohodek pojavlja v primeru, ko kakšna temeljna organizacija združi svoja sredstva z delavci druge temeljne organizacije ali bolj strokovno, vložijo svoja sredstva v drugo temeljno organizacijo in tamkajšnje poslovanje. Iz tega vlaganja pričakuje nadomestilo, ki je odvisno od višine skupnega dohodka v tej organizaciji, kamor je vložila svoja sredstva.

Poudariti pa je treba, da ni vedno interes sovlaganja udeležba v delitvi skupnega dohodka, ampak so lahko ti vzroki še naslednji:

- zagotavljanje surovinske osnove,
 - dolgoročno povezovanje s potrošniki oz. kupci,
 - združevanje na zakonski osnovi (železnica, energetika) itd.
- Vzrokov za sovlaganje je lahko izredno veliko, vendar je možno te združiti v dve skupini, ki opredeljujeta namen združevanja:
- a) **ekonomski interes** (ta naj bi zagotavljal nemoteno pot celotnemu »inputu« preko reprodukcije v »output« in realizacijo le tega na tržišču);

b) **dohodkovni interes** (participacija na ustvarjenem dohodku v obliki nadomestila za gospodarjenje in vračila vložnih sredstev).

Koncepcija združevanja sredstev je grajena na vključevanju interesov tistih temeljnih organizacij, ki sredstva vlagajo v interese prejemnikov teh sredstev. Interesi naj bodo ekonomski ali dohodkovni; v obeh primerih je sovlagatelj zainteresiran, da za-

dovolji v največji možni meri svoje motive sovlaganja in si tako izboljša svoj tržni položaj. Toda od interesa do realizacije te želje je lahko dolga pot, saj sovlagatelj nima možnosti, da bi prek sovlagateljskega deleža vplival na poslovanje temeljne organizacije, kamor je vložil sredstva.

Zaradi tega je lahko učinek naložbe manjši, kot je bil pričakovano z ekonomskim ali dohodkovnim interesom sovlaganja. Če je med temeljnimi organizacijami, sovlagatelji na dohodkovni osnovi sklenjen tudi ustrezen samoupravni sporazum lahko temeljna organizacija, ki vloga sredstva, sprejme obvezo, da bo sodelovala s sovlagateljskim deležem tudi v primeru izgube.

Poudariti je treba, da je sistem združevanja sredstev na dohodkovni osnovi teoretično dobro obdelan, vendar praktičen pristop k njemu prinaša precej odstopanj. Zato je nujno, da se pred vsakim sovlaganjem ugotovi namen in predvidi efekt takšnega sovlaganja. A učinek sovlaganja je z ekonomskega stališča izredno težko oceniti, ker pri nas nimamo izdelanih standardov posameznih vrst stroškov, ki bi bili obdelani po panogah.

II. Organizacijski vidiki združevanja in upravljanja združenih sredstev

Združevanje sredstev v SFRJ je zasnovano na zakonu o združenem delu. Oblike in načini združevanja sredstev za delo in poslovanje pa izhajajo iz namena združevanja, torej za zadovoljevanje splošnih ali skupnih potreb.

Tako poznamo:

- združevanje sredstev za delo in poslovanje temeljnih organizacij, DS, DO, SOZD ...,
- združevanje sredstev oz. povezovanje proizvodnih in prometnih organizacij,
- združevanje sredstev na zakonski osnovi,
- združevanje sredstev v poslovnih in interesnih skupnostih,
- združevanje sredstev prek bank in zavarovalnih skupnosti,
- združevanje — sovlaganje sredstev prek ustreznih samoupravnih sporazumov.

Osnove vsakega združevanja so urejene s:

- samoupravnim sporazumom o združevanju v ožji oz. širši organizacijski sistem,
- samoupravnim sporazumom o temeljnih plana oz. temeljnih skupnega plana,
- posameznimi samoupravnimi sporazumi, ki urejajo vsa ali delna sovlaganja.

Pri vseh oblikah združevanja sredstev nastopa poseben problem rizika. Ta je zakonsko opredeljen le pri sovlaganju med trgovskimi in proizvodnimi organizacijami, medtem ko mora biti pri drugih oblikah združevanja vsakokrat posebej definiran, kajti rizik razumemo kot možnost ali določena stopnja verjetnosti nekega dogodka ali dejstva z neugodnimi posledicami.

Če skušamo interpretirati še oblikovno plat samoupravnih sporazumov, potem naj ti vsebujejo naslednja področja:

- cilj sporazuma,
- problematika rizika ali rizikov,
- skupni organi,
- udeležba v skupno ustvarjenem dohodku (ekonomski ali dohodkovni interes),
- spremembe, dopolnitve sporazuma,
- prenehanje samoupravnega sporazuma,
- sanacije v samoupravnem sporazumu.

III. Vloga banke pri združevanju dela in sredstev

V sedanjem obdobju je značilna visoka odvisnost gospodarskih investicij od tujih sredstev in od tistih, ki o teh sredstvih odločajo. Kot najmočnejši vir financiranja razširjene reprodukcije v gospodarstvu nastopa danes banka. Celotna politika banke danes sicer teži k zmanjšanju deleža direktne kreditne odvisnosti združenega dela, s tem da istočasno pospešuje širše uveljavljanje združevanja dela in sredstev med organizacijami združenega dela.

Na osnovi dosedanjih izkušenj v zvezi z odkrivanjem vzrokov za sorazmerno počasno odvijanje procesa združevanja dela in sredstev med organizacijami združenega dela lahko strnemo pomanjkljivosti v naslednje zaporedje:

1. Nezadostna sredstva organizacij združenega dela, ki pogosto komaj zadoščajo za potrebe enostavne reprodukcije, ali niti za to ne. To je posledica nizke akumulativnosti, kot rezultat zaostajanja v produktivnosti dela, visokih poslovnih stroškov, neustrezne delitve dohodka in čistega dohodka, izražene v prevelikem zajemanju dohodka za splošno in skupno porabo, kot tudi v preveliki zadolženosti in obveznosti za odplačila posojil.

2. Pomanjkanje konkretnih in usklajenih razvojnih programov, obdelanih tako, da bi obveščali o ekonomski upravičenosti, ekonomičnosti in storilnosti, predvsem pa nezadostna dokumentacija bodočega rezultata, ki bo dosežen z združevanjem dela in sredstev. Razvojni programi niso obdelani tako, da bi bili med seboj zadosti usklajeni ter da bi pokazali njihovo ekonomsko utemeljenost glede predvidenih ekonomskih učinkov. Zato ne spodbujajo stvarnih interesov, ki bi spodbudili potencialne sovlagatelje, da bi združevali sredstva zaradi doseganja skupnega dohodka.

3. Niso izdelana merila in modeli za oblike in načine združevanja dela in sredstev, ravno tako ne merila za delitev skupnega dohodka ali negativnega finančnega rezultata. S tem v zvezi se postavlja vprašanje prevzemanja rizika.

4. Nestabilni pogoji poslovanja kot izraz splošne politike in ekonomskega položaja v svetu ter nerazčiščena sistemska vprašanja razširjene reprodukcije.

5. Nezadostna povezanost sorodnih organizacij združenega dela v procesu proizvodnje in realizacije enakih ali podobnih izdelkov, ki izhajajo iz nezadostnega sodelovanja pri pripravah razvojnih planov in pri njihovem usklajevanju.

6. Ni dovolj pobud iz združenega dela samega in tudi ne iz njihovih asociacij za pričetek procesa združevanja na podlagi skupnih interesov pri proizvodnji, pospeševanju in uporabi nove tehnologije, pri skupnem nastopu na domačem in tujem trgu, pri izmenjavi znanstvenih informacij v zvezi z uporabo novih dosežkov in podobno.

Ivan Žolnir

(Nadaljevanje z 8. strani)

bodo vsi organizatorji vedeli, s kakšnimi sredstvi lahko računajo, lažja pa bo tudi spremljava in organiziranje izletov samih.

Izvršni odbor je sprejel sklep v mesecu maju organizirati sestanek s predsedniki OO ZS glede podrobne obrazložitve v zvezi s tem.

5. Izvršni odbor se je seznanil s programom praznovanja 1. maja. Iz sredstev, namenjenih za praznovanja, se krijejo stroški kresovanja in postavitve mlaja ter gostinske usluge pihalnemu orkestru na dan granja budnice.

6. Aktiv ZB NOV Železarne Štore organizira v mesecu juniju tri-dnevni izlet na Sutjesko.

IO je sprejel sklep, da se izleta s strani sindikata udeležijo: Gozdnikar Mirko, Leskovšek Zlatko, Kaluža Ladislav in Gradišnik Frido. Imenovanim se izplačajo po tri dnevnice.

7. IO je športnemu aktivu Kompole odobril finančna sredstva v višini 3.000 din, ki se jim nakažejo v obliki naročilnice.

8. IO bo v mesecu maju obravnaval problematiko samskih domov. Do naslednje seje se pripravi realizacija dogovorov oz. sklepov v zvezi s tem.

IO PRI KONFERENCI OO ZS
ŽELEZARNA ŠTORE

Telegram

Ob boleči, nenadomestljivi izgubi našega predsednika TITA so Slovenske železarne Ljubljana in Železarna Štore prejeli številne sožalne brzojavke. Med njimi smo prejeli izraze sožalja in globokega sočustvovanja od:

- Cmb Bologna, Italija
- Innese Brescia
- Metalimpex Budimpešta
- Chivino, predsednik firme FIAT trattori Torino
- CHRZ — Praga, Jaromir Brezina — gen. direktor
- Derek Raphael and company Ltd.
- Waterbury farrel Europa, A. T. Romer — general manager
- Ferrolegeringar Ac.
- Minpeco
- Afrique — Metaux — France

V svojih sporočilih so zapisali, da občutijo našo bolečino ob izgubi predsednika kot svojo in njihove najboljše želje za nadaljnji razvoj močne in razvijajoče se Jugoslavije.

Dvanajsti - oktober dan inovatorjev Jugoslavije

Konferenca Zveze izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije je na svoji svečani seji 23. novembra 1979. leta v Titovem Užicu razglasila 12. oktober za dan inovatorjev Jugoslavije. Tega dne leta 1941 je tokov. Tito v osvobojenem Užicu, globoko prepričan v ustvarjalno sposobnost borcev, v njihovo nezlomljivo moč in patriotsko zavest sporočil: »Partizanske delavnice orožja je potrebno razvijati do maksimuma. Ne bojte se idej in predlogov, ki so polni idealizma in so podobni fantaziji nedoraslih kadrov oziroma polstrokovnjakov. Dajte tem ljudem možnost, da ustvarijo svoje ideje in dokazujejo, kaj zmorejo. Prepričan sem, da bodo mnogi naredili nova orožja ali pa uspeli popraviti staro in pokvarjeno«. Tov. Tito se je v teh usodnih trenutkih naše revolucije oprl na nepresahljivo ustvarjalno moč in silo idealizma. Inspirirani z iniciativo in delom tov. TITA so delavci pričeli z intenzivnim delom pri orožju in orodju. V vsaki akciji, v vsaki borbi se je rodilo kaj novega, kar je celo v najbolj neenakopravnih bitkah prispevalo k zmagi.

Ta močna inventivnost, ki se je kazala med oboroženo revolucijo je prišla do izraza tudi v času revolucionarne preobrazbe in socialistične izgradnje naše domovine. Vsi delovni ljudje, inovatorji, ki so bili pripravljene vlagati svoje ustvarjalne sposobnosti za razcvet naše socialistične samoupravne in neuvrščene skupnosti, so z radostjo in ponosom izrazili željo, da 12. oktober proglasijo za dan inovatorjev Jugoslavije. S tem so želeli izraziti zahvalnost prvim ustvarjalcem inovatorjem in obenem brezmejno spoštovanje osebnosti in ustvarjalnem geniju, tov. Titu, čigar gradivo delo je vtakno v zgodovino zmage našega delavskega razreda.

Dan inovatorjev Jugoslavije simbolizira ustvarjalnost delavca — borca — revolucionarja, ki se je prebujala v viharju oboroženega boja in ki se je razvijala v času revolucionarne izgradnje in obnove domovine ter se stalno potrjevala kot močna sila razvoja socialistične samoupravne izgradnje.

Dan inovatorjev je manifestacija enotnosti, idejne trdnosti ter neomajne opredelitve v borbi za popolno svobodo ustvarjalnosti delovnega človeka. To je dan družbenega priznanja in vrednotenja prispevka delavca — ustvarjalca k visoki produktivnosti, krepitvi materialne osnove samoupravljanja in povečanju skupnega družbenega bogastva. Z vsakoletno proslavo 12. oktobra bo izražena kontinuiteta v razvoju novatorstva in racionalizatorstva in na tej osnovi lastnega tehnološkega razvoja.

Dan inovatorjev se bo vsako leto proslavljalo v republikah in pokrajinah z organiziranjem priložnostnih manifestacij afirmativnega značaja kot so razstave, akademije itd. Republiške in pokrajinske organizacije Zveze izumiteljev bodo z Gospodarsko zbornico, Zvezo inženirjev in tehnikov, Zvezo sindikatov, Zvezo socialistične mladine itd. izvajali trajne akcije skozi vse leto, na dan inovatorjev pa bodo zaključne delovne svečanosti, na katerih bodo proglašeni najboljši posamezniki in skupine.

Vsako leto 12. oktobra bo konferenca Zveze izumiteljev Jugoslavije na predlog republiških in pokrajinskih organizacij podeljevala najvišja priznanja za razvoj ustvarjalnosti.

Dan inovatorjev Jugoslavije bo tako vsako leto najširši pregled naše ustvarjalnosti in dosežkov na področju znanstveno-tehnološkega in gospodarskega razvoja.

Inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD M je na svoji 1. seji dne 25. 2. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog št. 465 tov. Zorana Vebra, dipl. ing. iz TOZD M »Gorilnik z regulacijskim plamenom« se sprejme.

2. Predlog št. 387 tov. Jožeta Korenta, dipl. ing. in Leona Leskovška, dipl. ing. iz TOZD M, »Uporaba ločilnih transformatorjev za merjenje el. konice«, se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 3 b. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 5,867.773,50 din.

3. Predlog št. 458 tov. Milana Mežnarja, ing. iz TOZD M, »Podaljšanje obratovalnega časa filterjskih vreč na čistilni napravi za dimne pline EOP« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 b. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila. Prvo je bilo

obračunano na osnovi prihranka 1,044.038,88 din.

4. Predlog št. 423 tov. Jožeta Korenta, dipl. ing. in Slavka Berložnika iz TOZD M »Izboljšava območja delovanja pretvornika za tlak« se sprejme, predelati pa je potrebno še ostale pretvornike, na osnovi česar bo izračunan prihranek.

Komisija za gospodarjenje TOZD D je na svoji 1. seji dne 4. 3. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

Predlog št. 305 tov. Vlada Oblaka iz TOZD L »Izdelava varnostne spiralne vzmeti« se sprejme. Avtorju pripada enkratno nadomestilo.

Komisija za gospodarjenje TOZD TT je na svoji 2. seji 7. 3. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog št. 407 tov. Slavka Prešerna iz TOZD L in Rudija Košenine iz TOZD J »Naprava za segrevanje vode s pomočjo

pregrete pare za lakirnico telesa traktorja« se sprejme. Avtorjema pripada več posebnih nadomestil in faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 b. Prvo nadomestilo je bilo obračunano na osnovi prihranka 427.892,80 din.

2. Predlog št. 428 tov. Slavka Prešerna, Janeza Kresnika iz TOZD L in Edvarda Hitija ter Franca Bevca iz DS IR »Rekonstrukcija pnevmatske opreme pri pralnici odlitkov« se sprejme. Faktorja ustvaritvene sposobnosti sta 2 b (Prešeren, Kresnik) in 2 a (Hiti, Bevc). Avtorjem pripada več posebnih nadomestil. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 80.208,08 din.

Komisija za gospodarjenje TOZD B je na svoji 3. seji 26. 3. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Avtorjem predloga št. 506 tov. Viktorju Logarju, dipl. ing., Ivanu Ravnikarju, dipl. ing. in Zoranu Vebru, dipl. ing. iz TOZD M »Izmenjevalci s tekočim medijem« se odobri izvedba meritev v jeklarni.

2. Predlog št. 508 skupine avtorjev iz TOZD M in DS IR »Razširitev odpravevalne naprave v jeklarni« se sprejme. Avtorjem pripada enkratno nadomestilo.

3. Predlog št. 518 tov. Milana Levca in Jaroslava Grajžla »Rekonstrukcija fiksiranja tekalnega

kolesa potisne naprave« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 a. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila.

Komisija za inovacije TOZD G je na svoji 1. seji 28. 3. 1980 pri obravnavi inovacijskih predlogov sprejela naslednje sklepe:

1. Za predlog št. 441 tov. Alojza Korošca iz TOZD G »Mejnava jedrnikov« se odobri izplačilo I. posebnega nadomestila. Obračunano je bilo na osnovi prihrankov 51.993,60 din.

2. Predlog št. 502 tov. Ivana Gornika in Milana Šešerka iz TOZD L »Predelava sklopke na viličarjih Indos 2,5 t« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 a. Avtorjema pripadajo tri posebna nadomestila. Prvo je obračunano na osnovi prihranka 12.434,92 din.

3. Predlog št. 477 tov. Jožeta Planka iz TOZD G »Vodilni čep potisne plošče« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog št. 481 tov. Alojza Korošca iz TOZD G »Tehnična izboljšava na jedrovnikih E 920 in E 919« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 a. Avtorju pripadajo tri posebna nadomestila. Prvo je obračunano na osnovi prihranka 9.997,34 din.

Obravnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD MO je na svoji drugi seji dne 3. 4. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog št. 512 tov. Antona Ulage iz TOZD MO, »Kontrolni kaliber 138 + 66« se sprejme. Avtorju pripade pavšalno nadomestilo.

Komisija za racionalizacije TOZD F je na svoji tretji seji dne 15. 4. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Predlog št. 473 tov. Branka Cmoka in Martina Senice iz TOZD L, »Izboljšava okvar na stikalih PV 35 KV« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 b. Avtorjema pripada več posebnih nadomestil. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 64.998,08 dinarjev.

Komisija je obravnavala tudi predloge, prijavljene na razpis, objavljen v internem glasilu in sklenila:

I. nagrada se ne podeli.

II. nagrada v višini 1.500 din se podeli za predlog, prijavljen pod šifro 90532.

III. nagrada v višini 1.000 din se podeli za predlog, prijavljen pod šifro BOJAN.

Komisija za gospodarjenje TOZD EPA je na svoji drugi seji dne 14. 4. 1980 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog št. 520 tov. Karla Pungerska iz TOZD EPA, »Izdelava spoja peči« se sprejme. Po enem letu uporabe se ponovno obravnava.

2. Predlog št. 523 tov. Tomislava Kučiča iz TOZD EPA, »Izboljšava oboka desulfer naprave« se sprejme. Po enem letu uporabe se ponovno obravnava.

3. Predlog št. 510 tov. Marjana Mravljaka iz DS IR, »Sesalni kanal

nad izpustom grodlja« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

4. Predlog št. 488 tov. Franca Ožeka iz TOZD Vzdrževanje, »Naprava za polavtomatsko mazanje« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

5. Predlog št. 509 tov. Srečka Janžekoviča iz TOZD EPA, »Naprava za hlajenje grodlja« se sprejme. Avtorju pripada pavšalno nadomestilo.

6. Predlog št. 490 tov. Tomislava Kučiča iz TOZD EPA, »Odžveplanje grodlja« se sprejme. Faktor ustvaritvene sposobnosti je 2 b. Avtorju pripada več posebnih nadomestil. Prvo je bilo obračunano na osnovi prihranka 1,029.527 din.

Oddelek za inovacije

Orač

Kmet je izmeril dan s svojimi dlanmi in šel je orat.

Na koncu obronka je klenkal čas in priganjal vole.

Pomlad je odprla grudi rjave zemlje in kmet se je potopil v globino rastočih korenin!

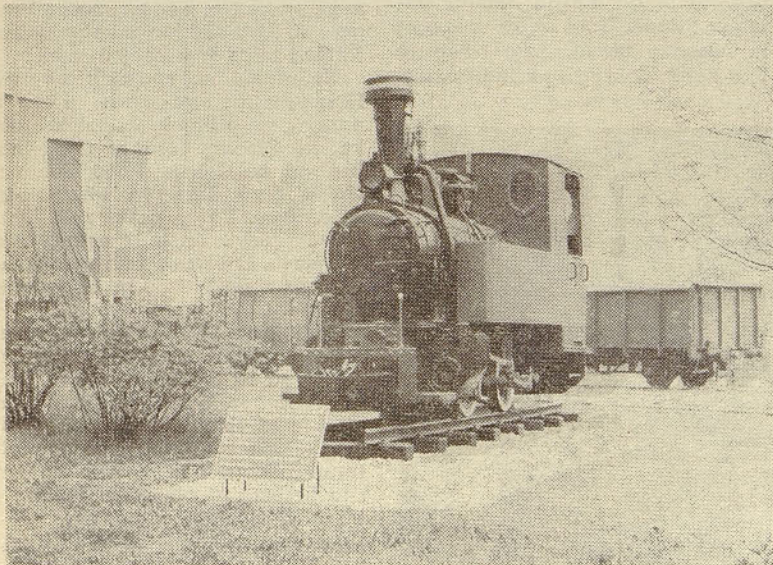
Brazde so dehtele in se svetile v znoju. Čakale so semen.

F. Andrenšek

Posluh za tehnično kulturo

Ceprav pozno, vendar še o pravem času, je DIATI Železarne Štore na svoji 3. redni seji sklenil, da s pomočjo svojih članov organizira postavitev ozkotirne parne lokomotive v zeleni pas pred prizidkom valjarne II.

Postavitev parne lokomotive je usklajena s komisijo Hortikultura '80 in skladno z njo tudi določen prostor. Izkop in nasutje so izvedli delavci valjarne II in sektorja za investicije in razvoj, tirnice in zaščitna dela na lokomotivi pa so izdelali delavci TOZD transport.

V okras in spomin. Prispevek k Hortikulturi '80.

Delo od ideje, organiziranosti in izvedbe je potekalo z veliko zavestjo in pripravljenostjo posameznikov, da ohranimo delček tehnične kulture, ki nam daje pečat bogate tradicije, prevoznov in proizvodnje v Železarni Štore. Parna lokomotiva pod imenom Štefka spominja ne samo enega posameznika na delovne dolžnosti, na prijetne in težke čase in le malokdo se zaveda, da je bilo s tem strojem prepeljanih na tisoče ton jekla, odpadkov in drugega različnega gradiva, da je ta isti stroj še pred nedavnim premagoval strmino od plavža do Lipe in da je bil prenekateri kubik zemlje, izkopane za zgradbo elektroplavža, prepeljan v globel, kjer so danes športni objekti, to je nogometno igrišče in vse ostalo na tem področju.

Društvo DIATI Štore poziva vse tiste, ki jim je do tega, da ohranimo delček preteklosti, ki bo spominjal nas in tudi kasnejše rodove na tehnični razvoj v Železarni Štore, da iz svojih sredin vse tisto, kar sicer odlagamo v staro železo, a ima neko tehnično vrednost, ohranimo in pripravimo za razstavo na primernih prostorih.

Ferdo Haler

Spomnimo se

Po zasedbi slovenske zemlje so Italijani 3. maja 1941 poimenovali tisti del, ki so ga zasedli, v Ljubljansko pokrajino. Obljubili so celo nekaj »pravice« Slovencem, med ostalimi tudi možnost uporabe slovenskega jezika. Ker pa so ljudje vedeli, kako so ravnali kljub obljubam in prejšnjih dvajsetih letih na Primorskem in v Istri, jim niso verjeli.

Prek slovenske zemlje je bila tega dne potegnjena meja med nemškimi rajhom in Italijo — po mnenju obeh teh držav za vedno — in tako, kot je zahteval in določil sam Hitler. Madžarom so Nemci izročili Prekmurje. Tako je bil naš mali narod razkosan med tri okupatorje. Pred prvim se je tresla vsa tedanja Evropa, drugi je bil hinavski in je tako kot tretji poskušal spočetka delati kar se da lep obraz. Nek »zmerni« visoki nemški funkcionar je tedaj izjavil, da mu je žal za slovenski narod, ki bo še prej kot v eni generaciji zbrisan z obličja slovenske zemlje. Toda ta

mali, na smrt obsojeni slovenski narod se je v hudi stiski odločil drugače, za borbo na življenje in smrt. In izšel je kot zmagovalc z ostalimi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi.

9. maja 1945 je bila v zgradbi nekdanje uprave v Topolšici v štabu IV. Operativne cone NOV podpisana **brezpogojna kapitulacija nemških oboroženih sil za jugovzhodno Evropo**. Pred petintridesetimi leti torej, važen dogodek, važna obletnica!

Istega dne in leta so partizanske enote po zadnjih bojih za dokončno osvoboditev domovine vkorakale v slovensko prestolnico, v našo, žal takrat ne belo temveč izmučeno Ljubljano. Po štirih letih trpljenja v okupirani Ljubljani, ki je bila ves čas središče ilegalne dejavnosti osvobodilne fronte, so tisoči Ljubljancov navdušeno pozdravljali

partizanske borce, svoje brate, očete, sestre in otroke, ki so jim prinesli težko pričakovano svobodo.

V bližini Šibenika so 22. maja 1942 Italijani ujeli in ustrelili sekretarja CK KP Hrvatske, narodnega heroja Rade Končarja, skupaj s 25 tovariši.

Točno ob drugi uri in 41 minut 7. maja 1945 je kapitulirala nacistična Nemčija. Brezpogojno kapitulacijo so podpisali šele naslednjega dne. Po tem datumu so se upirale samo še posamezne nemške enote, ki so se brezciljno bojevale na svoj račun. Po nemški kapitulaciji je še vedno ostala v vojni z združenimi zavezniki Japonska.

8. maja 1945 je ljudska oblast pričela prevzemati ključne položaje v Celju.

10. maja tistega leta je generalni štab jugoslovanske armade v svojem dnevnem povelju javil, da je Celje osvobojeno.

V Ljubljani je bila 12. maja 1943 že peta množična demonstracija žena za izpustitev internirancev. Demonstracije je organiziral in vodil okrožni komite KP Slovenije, po množičnosti pa so presegle vse dotedanje. Ker ženska delegacija pri italijanskem komisarju Grazioliju ni dosegla ničesar razen obljub, je prišlo do pravega boja med demonstrantkami ter italijanskimi vojaki in policaji. Številne med ženskami so aeritrali, nekaj pa jih je bilo hudo ranjenih.

Sredi maja 1941 je izšla prva številka ilegalnega glasila KP Slovenije Slovenski poročevalec. Svojo novo revolucionarno pot je Slovenski poročevalec začel kot glasilo protimperialistične fronte, nato pa je bil od septembra naprej glasilo Osvobodilne fronte. List je izhajal do konca vojne kot tednik, nato je postal dnevnik. Prvega maja 1959 se je združil z Ljudsko pravico, ki jo je Partija začela izdajati že leta 1934, v dnevnik Delo, glasilo SZDL Slovenije.

R. U.

Prometno-vzgojna dejavnost

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je na osnovi zbranih podatkov o varnosti cestnega prometa ugotovil, da se je v letu 1979 v občini Celje zgodilo 252 prometnih nesreč, v katerih je 17 ljudi izgubilo življenje, 113 pa je bilo težje in lažje telesno poškodovanih. V glavnem so nesreče bile v naseljenih krajih in so jih v 19 primerih zakrivila pešci z nepravilno hojo.

Najkritičnejše cestne površine v preteklem letu so bile: Ljubljanska cesta od križišča Šlandrovega trga do železniškega prehoda v Medlogu (30 nesreč, 4 mrtvi), Mariborska cesta od hotela CELEIA do Škofje vasi (29 nesreč, 6 mrtvih), **Celje—Prožinska vas (30 nesreč, 4 mrtvi)** in Celje—Laško (8 nesreč, 2 mrtva).

Podatki o prometnih nesrečah, predvsem po podatkih o nesrečah s smrtnim izidom zahtevajo, da se vsi od KS do organizacij združenega dela aktivno vključimo na vseh možnih nivojih v prometno varnostna prizadevanja za večjo varnost krajanov — občanov.

Po podatkih, ki smo jih dobili od 30 anketiranih delovnih organizacij (večjih), je stanje na področju prometne vzgoje dokaj zaskrbljujoče. V teh delovnih organizacijah se je v letu 1979 na poti na delo ali z dela poškodovalo kar 227 delavcev, od katerih jih je 5 izgubilo življenje, ostali pa so zaradi zdravljenja izostali z dela 5.238 delovni dni. Po podatkih imajo le 4 delovne organizacije komisijo ali drug organ za prometno varnost, prometno varnostna ocena pa je bila obravnavana le v 12 delovnih organizacijah. V 22 delovnih organizacijah imajo svoje interno glasilo,

le 12 delovnih organizacij je objavilo 70 člankov na temo prometa. Samo 2 delovni organizaciji v svojem glasilu redno obravnavata tudi prometne nesreče na poti na delo oz. z dela kot nesreče pri delu. Smatramo, da bi tovarniški tisk lahko s svojimi prispevki na področju propagande in informiranosti dosti več storil za večjo prometno varnost.

Na prošnjo SPV občine Celje so vse KS izpolnile vprašalnike iz prometne varnosti. Iz podatkov je razvidno, da ima le 10 krajevnih skupnosti komisije ali organ, v katerem je vključena prometna varnost in da je bila v preteklem letu v 13 krajevnih skupnostih vsaj enkrat obravnavana prometno varnostna ocena v KS.

Glede na izredno zaskrbljujoče stanje prometne varnosti se ponovno obračamo na skupščine, svete KS, krajevne konference SZDL, DS, da na vseh nivojih ob vsaki možni priliki (konferencah, delegacijah, skupščinah, sejah, zborih občanov itd.) obravnavajo prometno varnost, predvsem pa, da vzgojno vplivajo na prisotne za večjo prometno kulturo, etiko v cestnem prometu itd. Prometna vzgoja in varnost je sestavni del družbene samozastite in jo moramo uveljavljati vedno in povsod. Da bi se čim dosledneje uresničevala in izboljšala varnost v prometu, je zvezi zbor skupščine SFRJ dne 30. januarja 1980 sprejel ustrezne sklepe, ki so objavljeni v Uradnem listu SFRJ št. 6 z dne 3. 2. 1980 na strani 198. Iz teh sklepov je razvidna odgovornost prav vseh organizacij in društev in jih moramo zato tudi dosledno izvajati.

Pevci so predstavljali nas delavce, železarje

Zapisali smo leto 1934. Delavska društva so dobila zrelejše oblike, zajemala so delavske množice z namenom, da se kulturna društva združijo v eno samo močno društvo SVOBODA, ki naj vodi delavce v boljše in lepše čase. Tudi mi smo iz razpuščenega društva Bodočnosti prešli v Svobodo.

Ta odstavek sem prebral iz zvezka spominov našega nekdanjega sodelavca, vedno nasmejanega in sproščenega dvainosemdeset letnega Filipa Hrastnika.

Pravzaprav je moj namen pisati o pevskem društvu, kako je bilo nekoč, kdo so bili nosilci kulture in lepe slovenske pesmi za njega dni (cesar Franc Jožef), v obdobju med vojnama, po vojni in kaj je danes s pevci v Storah.

Za pogovor so mi predlagali pevca Filipa Hrastnika in Leopolda Doberška, oba upokojena, vendar dobro poznana delavca.

Bralce bo vsekakor zanimalo, posebno mlajše, kdo sta tovariša Filip Hrastnik in Leopold Doberšek. Pa ju predstavimo.

Leopold Doberšek

Filip Hrastnik je rojen v prejšnjem stoletju, leta 1898. Častitljiva leta. Je pristen Storovčan. Sedaj stanuje v svoji hišici pod Vrhmi na Teharjah. Izučil se je za strojnega ključavničarja od 1912. do 1916. leta tu, v naši Železarni, ki se je takrat imenovala Berg und Hüttenwerk Store. Moral je služiti cesarja, bil je v prvi svetovni vojni, nato še vojsko kralja Petra I. Leta 1922 se je redno zaposlil v Rudniku in železarni Store in ostal tu do redne, starostne upokojitve 1954. leta.

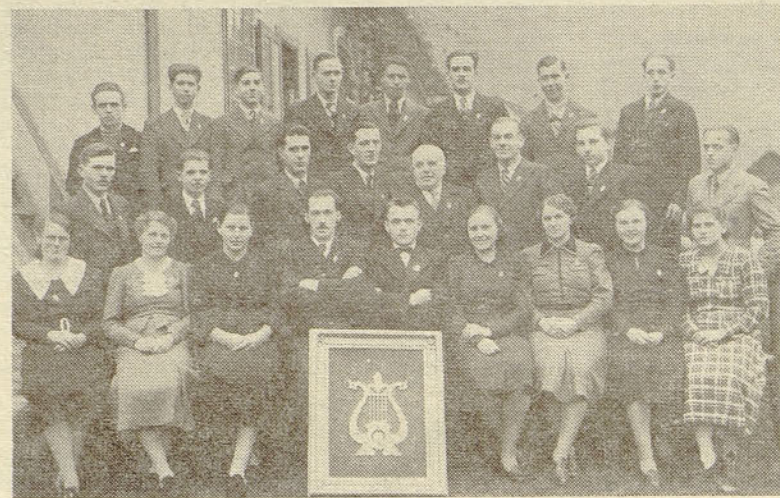
Leopold Doberšek je rojen 1909. leta v Storah. Od 1923. do 1925. leta je delal v tovarni emajlirane posode v Celju, leta 1925 pa do 1964 v naši železarni. Delal je kot kvalificiran valjar in kvalificiran dežurni ključavničar. Tudi on si je s sestro zgradil skromno hišico na Lipi, kjer stanujeta, sestra pa mu tudi gospodinja.

Filip Hrastnik

Oba sta mi marsikaj pripovedovala in v Hrastnikovem dnevniku sem prebral mnogo zanimivega, kako je bilo v tistih časih, kako so se borili za kos kruha, za delavske pravice in lepo slovensko besedo ter pesem.

Tovariš Hrastnik je res najstarejši pevec v Storah. Dober spomin ima. Leta 1916 so se slovenski fantje radi združevali, peli domače, narodne in tudi cesarske pesmi. Prav ob takih fantovskih srečanjih

Pevski zbor Svoboda iz leta 1938

se jim je porodila misel, kako bi bilo lepo, da bi imeli nekoga, ki bi jih vodil, učil peti, da bi tako znali zapeti tudi zahtevnejše pesmi.

Prišla je prva svetovna vojna. Fantje so morali v vojsko, da bi branili konec razsula velike avstroogrške monarhije, ki je razpadla 30. oktobra 1918. leta.

Tovariš Hrastnik je bil po končani prvi svetovni vojni še v italijanskem ujetništvu, po vrnitvi v domovino pa je branil novo mejo na Koroškem. V takratno društvo Bodočnost v Storah je pristopil leta 1921. Takole pripoveduje njegov dnevnik.

Ko se je vojni vihar polegel, se je tudi v delavskih Storah zbudila misel za ustanovitev prvega pevskega društva. S pomočjo nekaterih starejših delavcev, sodrugov, to so bili stari Potiš, Jurij Zohar, oče Zoharjev, Florjančič, Sedar in še vrsto mladih in zavednih slovencev, so začeli urejati društvena pravila in pripravo temeljev novega društva. Pravila so bila za fiste čase napredna, prav v smislu socialistične zavesti. Kdor je hotel biti član pevskega društva Bodočnost, je moral pristopiti v takratno organizacijo Metalskih radnika Jugoslavije, ki je bila člen socialistične in politične stranke. Veliko društev se je takrat ustanavljalo. Nacionalisti so nosili modro zastavo, klerikalci belo, delavci pa rdečo.

Takratna monarhistična oblast je potrdila ustanovitev društva, ki so mu dali ime Bodočnost. Člani društva so upali, da bo novo društvo vztrajalo in oralo ledino na kulturno-prosvetnem polju z upanjem na boljše bodočnost.

Leta 1920 je pevsko društvo štele preko 35 pevcev, ki so prihajali na vaje iz Teharj in celo iz Ljubljane.

Ustanovni člani, ki so še dolgo peli po končani drugi svetovni vojni, so bili tudi Ivan Stepanič, Seničar in Fridolin; slednji je bil tudi zastavonoša. Hrastnik ni bil pri ustanovitvi društva, takrat je bil v italijanskem ujetništvu. Prvi pevovodja mladega in naprednega društva je bil Martin Stante, učitelj v Storah. Učili so se delavske in narodne pesmi. Zelo težko je bilo dobiti dobrega, pa tudi vztraj-

smo vlačili iz gostilne v šolo, pa zopet nazaj. Seveda, bili smo proletarci in nezaželeni. Vendar so nas potrebovali, pa tudi načrtno preganjali. Nekateri pevovodje niso hoteli učiti naprednih delavskih pesmi, drugi so se bali, le redki so bili, ki so vztrajali z nami. Eden takih je bil pevovodja Fričko Dečman, napreden, vendar močno preganjan. Med okupacijo so ga ustrelili kot talca v gramozni jami.

Nepozabni so spomini tovariša Hrastnika na društvene izlete v naravo, na poznane izletniške točke, na Sladko goro, v Grobelno, Šentvid, na Celjsko kočo, Svetino, Urško goro, Dramlje, Mrzlico in še drugim. Tu so pevci peli, tamburaški orkester je brenkal, bilo je veselo. Ljudje so radi sprejemali štorske svobodaše in se veselili z njimi.

Tudi Leopold Doberšek ima nepozabne spomine na medvojnne čase, ko so se delavci borili za prepotrebni kos kruha, za svoje pravice in kljub vsem težavam imeli čas, ali pa so si ga vzeli za kulturno dejavnost in za lepo slovensko pesem. Takole pravi Poldi.

»V predvojnih časih sem marsikaj doživljal. Bili so štrajki, delovni pogoji težki, bolniške ni bilo veliko. Če si bil bolan, si moral hitro ozdraveti, ali pa bolan delati; če ni šlo, si dobil knjigo. Plače so bile skromne. Oče je delal štiri sihte, jaz dva na teden. Imeli smo Bratovsko skladnico, ki je pravzaprav predhodnica današnje pokojnine. Bili smo organizirani v Sindikat, iskali smo pravice, ki jih čestokrat nismo našli.«

Ko sva prišla v pogovoru do pevskega zbora, Poldi nadaljuje takole:

»Vendar smo imeli kulturno-prosvetno društvo, kot je že povedal Hrastnik. Prvo društvo se je imenovalo Bodočnost, potem pa Svoboda. Pevske vaje smo imeli vsako nedeljo. Vaje smo imeli tam, kjer so nas sprejeli; tudi v gostilni pri Sikošek, Adrinek, v šoli. Bilo je lepo, čeprav so nas pestile težave brezposelnosti in še kaj drugega.«

Naši prvi nosilci kulture, pevci v Storah, so prirejali proslave za 1. maj, vendar je bilo to večinoma nezaželeno, prepovedano. Lastniki tovarne so sicer dovoljevali organizirano petje v društvu, vendar so to napredno delo ocenjevali po svoje. Nič niso bili veseli delavskih, proletarskih pesmi, katerih živahni napev je spodbujal delavske množice k uresničitvi njihovih pravic.

»Pa vendar«, nadaljuje Polde, »ko je kdo od takratnih vodilnih tovarnarjev praznoval in ko smo mu zapeli v večernem mraku pod oknom, so se izkazali kot veliki dobrotniki. Skromno so nas pogostili, dobili smo tudi kuverto. V njej je bilo nekaj denarja, s katerim smo lahko plačali pevovodjo in druge stroške društva.«

Tako so leta 1939, ko se je že začela druga svetovna vojna in ko so se zaostriili mednarodni odnosi, pa tudi odnosi med delodajalci in delavci, organizirali izlet Svobode na Svetino. Tistih dni se Poldi dobro spominja.

»Bili smo dobro razpoloženi. Dekleta so na palice natikale rdeče jopice, ki so bile v spomladanskem

nega pevovodjo. Ko so Stanteta predstavili kot učitelja v Celje, še lep čas ni zapustil štorovskih pevcev, hodil jih je poučevat iz Celja. Pevske vaje so imeli v sobi gostilne Lokovšek, pozneje Adrinek, po vojni Inkret ali Brdnik, danes pravimo pri Bizeljčanu.

Kako je bilo takrat, pa takole pravi tovariš Hrastnik. »Leta 1921 smo na silvestrski prireditvi zapeli prve delavske pesmi Zbujeni duhovi in Čuj, čuj mogočni gromoglas. Veliko smo nastopali, sodelovali pri razvitju praporov raznih novoustanovljenih kulturno-prosvetnih društev v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in tudi na Jesenicah. Peli smo delavske pesmi, narodne in domače, vesele, sebi v zadovoljstvo, ljudem v razvedrilo.«

Seveda so pionirji petja v delavskih Storah imeli tudi težave. Predvsem ni bilo denarja. Društvo je delovalo od članarine, bilo je nekaj podpornih članov, tu in tam so kakšen dinar prislužili na veselicah in ob nastopih. Da so lahko kupili harmonij, so si sposodili denar, ki so ga vrnili tako, da so zbirali skromne dinarje med pevci. Bili so resni časi. Strankarski sistem je povzročal rivalstvo med društvi, v delavskih organizacijah ni bilo intelektualcev. V društvu Bodočnost so imeli dramatski odsek, moški in ženski pevski zbor. Leta 1931 so vneti privrženci glasbe ustanovili tamburaški zbor, ki ga je vodil Šprajcer Franc. Tudi Filip Hrastnik je brenkal na veliko berdo. Vaje so imeli v revnih prostorih starih pol lesenih hiš samskih delavcev, ki so stale tam, kjer je danes elektroplavž.

O težavah z dobrimi pevovodji, ki so jih iskali, pa tovariš Hrastnik pripoveduje:

»Tudi nadučitelj Črnigoj je precej časa vodil naš zbor. Harmonij

soncu pravcete rdeče zastave v pošmeh žandarjem, ki so nas spremljali in opazovali.«

Leta 1941 je nemški okupator zasedel tudi naše kraje. Društvo so morali razpustiti; kar je bilo inventarja, je okupator zaplenil. Za tisto prgišče denarja, ki so ga imeli v društvu, so v gostilni Koželj v Bukovčlaku privedli skromno omizje in se poslovlili od lepe slovenske besede in pesmi.

Minilo je nekaj let, izbojevali smo si zeleno svobodo. Nekdanji pevci so se leta 1945 zbrali in načrtno pristopili k organizaciji kulturno-prosvetne dejavnosti. Še istega leta je bilo ustanovljeno kulturno umetniško društvo, v katerem sestavu so bile sekcije za dramatik, pevski moški, ženski in mešani zbor. Bila je tudi čitalnica. Kaj kmalu so se prebudili tamburaši, iskali brenkala in začeli z vajami zopet pod vodstvom Franca Sprajcerja.

Prva povojna dirigentka je bila profesorica Boža Černivc. Njen mož, diplomirani inženir, je bil poslan z Jesenic v našo tovarno, ki se je načrtno in z udarniškim delom rojevala v novo železarno. Poglejmo, kaj pravi Hrastnik o novem delu, o dirigentki pevskega zbora:

»Tisto, kar smo pričakovali v društvu Bodočnost, pozneje v Svobodi, se je po vojni uresničilo. Pridobili smo večje število pevcev, imeli smo pevovodjo, na razpolago prostore in instrumente. Vedeli smo, da se bo gradil Kulturni dom, ni bilo denarnih težav. Naša prva dirigentka je bila profesorica Boža Černivc. Bila je zelo požrtvovalna, čeprav rahlo bolehnna. Neverjetno, kakšna disciplina je bila. Mnogo nas je naučila, veliko smo pridobili. Po nekaj letih sta se z možem morala vrniti na Jesenice. Slovo je bilo težko, žalostno. Zapeli smo njene najljubše pesmi in z vsakim pevcem in pevko se je objela in poslovila.«

Veliko je bilo starih, predvojnih pevcev, veteranov, ki so bili osnova za kakovost pevskega društva. To so bili Ludvik Radič, Franc Seničar, Frido Fridolin, Franc Perpar, Filip Hrastnik, Anton Murn, Anton Zupanc, Anton Železnik, Leopold Doberšek, Jože Florjančič, Ivan Stepanič, Jože Ojstršek, Alojz Ojstršek in Jože Lečnik. Morda smo v naštevnanju pevcev koga pozabili, pa ne namerno. Ni pismenega, je samo ustno izročilo, spomin. K društvu so pristopili mlajši člani, zbor se je popestril. Leta 1947 je v Štore prišel pevovodja Avgust Cerar. Pod njegovim vodstvom je zbor doživljal renesanso. Uspehi nastopov štorskih pevcev in pevcov so se vrstili, sodelovali so na tekmovanjih, proslavah in tako dalje. »Da,« je še dodal Leopold Doberšek, »tudi gostovali smo skupaj s celjsko Svobodo. Združene pevske zборе je vodil profesor Boris Ferlinc. Gostovali smo v Sisku, nato obiskali še Bosno in Hercegovino, in sicer Zenico, Jajce in Travnik.«

Vrsto let je neumorno vodil pevec danes že pokojni Avgust Cerar. Zaradi boleznih se je moral odreči aktivnemu vodenju zbora. Njegovo mesto je prevzel Avgust Ulaga. Kljub želji nadaljevati začrtano pot starejših pionirjev, pevcev, kljub zagnanosti pevovodje in želji doseči še več in nekaj novega, je kot po načrtu prihajalo do razsula. Starejši pevci ostajajo še

vedno mnenja: toliko let truda, odrekovanja v nemogočih letih od prve svetovne vojne, toliko skrbi za lepo slovensko pesem, danes pa ne, ko smo prosti, svobodni! Povprašal sem Poldija, če bi kljub letom še sodeloval pri pevskem zboru.

»Prav boli me, da ima na Koroškem vsaka vas oktet, pevski zbor, kjer pojejo lepe slovenske pesmi. Pa to je za mejo. Pri nas pa, v tako močni organizaciji združenega dela in tako pestri in živahni krajevni skupnosti nismo sposobni imeti, voditi in vzgajati v zborih lepe slovenske pesmi. Upokojenci bi radi peli, smo radi veseli in vodimo akcijo za pevski zbor.«

Tako obtožujoče in pošteno je povedal Leopold Doberšek. Tudi Filip Hrastnik ima kljub častitljivim letom, 23. aprila je slavil 82. rojstni dan, svoje poglede, da je potreben pevski zbor, da je potrebno nekaj narediti. Takole pravi:

»Petje me dela mladega, pozabim na težave, počutim se sproščene, brez skrbi. Danes še kako potrebujemo lepe pesmi, da se snidemo v družbi, na izletih in se spoznamo med seboj. Tudi sam še zmeraj rad zapojem, rad sem v družbi, kajti samota je težka, moreča. Pri Društvu upokojencev že pojemo, moramo pa se še bolj organizirati in upam, da bodo tisti, ki so pri kulturni sekciji zadolženi pri sindikatu v železarni, tudi nekaj ukrenili za ponovno ustanovitev pevskega zbora v delavskih Štoreh.

Marsikaj bi lahko še zabeležil, marsikaj takega, kar je za nas skoraj nerazumljivo, kaj vse se je dogajalo v tistih časih, tistih mladih letih Filipa in Poldija. Pa ju mo-

dež. Je predsednik komisije za kulturno in izobraževalno dejavnost. Na vprašanje, zakaj nimamo danes pevskega zbora v Štoreh, je Ivan takole odgovoril.

Ivan Judež

»Tudi komisija, ki deluje pri sindikatu naše delovne organizacije na kulturnem področju, je postavila vprašanje, kako pristopiti k organiziranju pevskega zbora v Štoreh. Vemo vsi železarji in krajanje, da imamo lep Kulturni dom, ki je zgrajen za nas, za naše sivoce, otroke. Vabim vse, ki imajo voljo, veselje in željo za petje, da pristopijo k akciji za ponovno oživitve petja v Štoreh. Komisija za kulturno dejavnost in izobraževanje pri sindikatu bo sodelovala, organizirala in spodbujala delavce naše delovne organizacije in tudi krajanje za oživitve petja in novi pevski zbor.«

In kaj pravi tovariš Judež o naših peveih Hrastniku in Doberšku?

»Poznam nekatere pevce starejše generacije, tudi veterana pevca Hrastnika in Doberška. Z zanima-

»Vemo, da smo železarji iz Štor združeni v slovenske železarnе, žalostno pa je, da se bo tokrat prepevalo brez nas, iz Štor. Res naj bo vsem v razmišljanje in želimo naj si, da bomo na naslednji prireditvi srečanja pevskih zborov slovenskih železarjev sodelovali tudi mi«, mi pove tovariš Judež. Spomladi je bil na posebni seji v Ravnah, kjer so sindikalisti in prosvetni delavci naših železarn obravnavali kulturno dejavnost. Nič kaj prijetno se ni počutil, pravi Ivan, da v Štoreh nismo sposobni pristopiti k organiziranemu petju.

»Pa še to«, nadaljuje Ivan, »rad bi povedal našim železarjem in krajanom Štor, da je letos srečanje amaterskih gledališč slovenskih železarn v Štoreh. Vabim vse zaposlene in krajanje, da si ogledajo gledališke predstave, saj je to enkratna priložnost in s čim večjim obiskom bomo dali priznanje našim gledališčnikom, amaterjem.«

Živimo v tihem upanju, da bo stekla akcija, ki ji mora dati naš sindikat vso podporo. Mi, zaposleni in krajanje pa moramo odločnejše zahtevati organiziranje pevskega zbora, sodelovati, še posebej pa vključevati se in vzgajati mlade, da bodo delavske Štore ponovno kot nekoč slovele po kulturni dejavnosti, da bomo skoraj v zapuščenem hramu kulture vabili ljudi h poslušanju lepih slovenskih pesmi.

R. V.

Tudi to se zgodi

V prvih letih po osvoboditvi so pri večjih podjetjih imeli plačane sindikalne predsednike in plačane referente za kulturno-prosvetno dejavnost pri sindikalnih podružnicah. Dokaz, kako zelo smo si prizadevali dvigniti kulturno razgledanost pri neposrednih proizvajalcih. To ni bilo tako enostavno, kajti predvsem bi morali biti razgledani referenti za kulturno-prosvetno dejavnost sami. Prizadevnost ni bila dovolj.

Tudi pri nas v železarni smo imeli plačanega predsednika sindikalne organizacije in plačanega referenta, točneje referentko, za kulturno-prosvetno dejavnost. Neka dne so se najavili člani mariborskega gledališča z gostovanjem v Štoreh. Referentka je takoj dala napisati plakate, ki so označili, da bo gostovalo mariborsko gledališče z opero Rusalka v smetani. Pravni referent v železarni je brž poiskal predsednika sindikata in mu krohotalje povedal, kaj naznanjajo plakati. Predsednik je onemel; ko je prišel od sape, se je kisló tudi sam nasmejal, poiskal referentko in ji povedal, kakšno polomijo je povzročila. Kaj hitro so plakati zginili in se pojavili novi. Z njih je bilo razbrati, da bo mariborsko gledališče res gostovalo v Štoreh, toda z opero Antonina Dvoržaka: Rusalka.

Ko je predsednik poizvedoval, od kod taka ganljivo smešna zmešnjava s prvimi plakati, je dognal, da je neko napačno pojasnil referentki, da bodo gostovali z opero Bedriha Smetane Rusalka. Tisti,

(Nadaljevanje na 16. strani)

Tamburaški zbor iz leta 1936

ramo razumeti. Takrat, ko niso smeli svobodno nastopati, peti, so hoteli nekaj doseči. In so dosegli. Pevsko društvo in prosvetna kulturna dejavnost, še posebej zagnanost naših delavcev, ki so danes upokojenci, le redki še aktivni, nekaj že pokojnih, je lahko nam mlajšim za zgled. Res, po osvoboditvi smo imeli lep, kakovostni pevski zbor, ženski, moški, mešani in tamburaše; želi so uspehe, predstavljali so naše delavske, napredne Štore. In danes?

Za tretjega sogovornika smo si izbrali tovariša, ki je zadolžen za kulturo in izobraževanje pri konferenci zveze sindikatov v naši delovni organizaciji. Bralci ga dobro poznajo. Vedno vesel, nasmejan in za vsako delo pripravljen Ivan Ju-

njem sem prebral, kako so se nekoč organizirali, kako so se združevali, kako so prepevali. Težki so bili takratni časi, posebno med obema vojnama. Niso imeli prostora, bili so preganjani, ker so bili napredni. Kljub temu se niso razšli. Vztrajali so in gojili lepo slovensko pesem. Danes, ko imamo vse možnosti, nimamo pevskega zbora. Spominjam se nekdanjega predsednika Svobode v Štoreh, tovariša Andreja Svetka, takratnega direktorja naše Železarne. Kako se je zavzemal za kulturno življenje v Štoreh!

Letos jeseni bo srečanje pevskih zborov slovenskih železarn v Ravnah na Koroškem. Organizatorji srečanja so Ravenčani.

BITI ALI NE BITI

Ko so nemški upravniki železarne v Štorah uvideli, da je vojna za okupatorje izgubljena, so skovali pekleni načrt. V začetku januarja 1945 — torej pred petintridesetimi leti so v konstrukcijskem biroju železarne izdelali risbe, na katerih so bila markirana mesta v obratih, kjer naj bi namestili eksploziv. Tako na primer v novi SM-peči, ki takrat še ni bila v obratovanju; eksplozija bi zajela vso jeklaro, valjarno in za takratne razmere moderno livarno za izdelavo SD 1, to so bili tulci za polnjenje z eksplozivom.

V nedeljo, v začetku maja se je peljal skozi Štore v dveh črnih avtomobilih s svojim spremstvom Dr. Vladko Maček, predsednik hrvatske seljačke stranke in seljačke zaštite, predhodnice ustaške vojnice. Po izjavah očitvecev se je v Celju zadržal kaki dve uri pri takratnem poglavarju SS Steindlu.

Tega dne se je na obrobju Štor, v Kurji vasi zadržal nekaj časa ing. Berger Pavel. Neki civilist, na katerega je naletel, mu je povedal, da je bil župan mesta Sarajeva; nadalje, da se bo kmalu iz smeri Krapine na kamionu pripeljal dr. Ante Pavelić, »poglavnik« razbite NDH (Nezavisne države Hrvatske). In rez je pol ure zatem pridrvel kamion, poln lepo uniformiranih ustašev, med katerimi je na prtljagi sedel s temnimi očali Pavelić, eden največjih hrvaških zločincev, Hitlerjevih prisklednikov.

Pri železniški postaji je to nedeljo stala lokomotiva z nekaj oklopnimi vagoni. Moštvo na tem oklopnem vlaku je imelo nalogo streljati na »titovce«, partizanska letala. Bilo je tudi precej nemških vojakov z modernimi kamioni, oboroženih z brzostrelkami in »pancerfausti«. To nedeljo, posebno pa še naslednji dan so nemški vojaki metali težje orožje, predvsem pa svoje »pancerfauste« v Voglajno. Pričeli so z umikom iz Štor. Umaknil se je tudi oklopni vlak. In šentjurske smeri so tega dne prihajale z osebnimi, predvsem pa s tovornimi avtomobili cele tolpe ustašev, nadutih, nasilnih poražencev.

Proga od Opoke do Godčevega mostu je bila zatrpna z nemškimi in ustaškimi tovornimi vlaki. Ustaši so zahtevali takojšen premik vlakov. Šef postaje, Avstrijec Matko in njegov pomočnik sta se skrila na podstrešje, blagajničarka Danica Jugova pa je zaprosila za posredovanje ing. Bergerja, ki je znal hrvaščino. Surovi ustaši so ga hoteli ustreliti, rešilo ga je znanje hrvaškega jezika in poznavanje Zagreba. Potem je ing. Berger približno tri tedne stanoval v železniški postaji v Štorah in nadzoroval postajo. V začetku maja je zaradi suše prišlo do več gozdnih požarov, ki so jih železniški delavci izredno požrtvovalno gasili, tako brata Doberšek, pa Rohaček in veliko drugih. Najpriazdevnejši je bil livar Franc Kavka.

V začetku februarja 1945 so zapustile Štore družine nemških tehnikov in tudi sam direktor Hruschka starejši (Emil), in to na

traktorju s prikolico. Njihova smer je bila Labod (Lavamünd) na Koroškem. Tam je v svoji graščini stanoval drugi delničar železarne major nemške vojske Desiderius von Bitzy. Pomočnika obratovodje ing. Hruschke, Josef Handl in Helmut Grundschreiber sta po posvetovanju od nedelje na ponedeljek med 7. in 8. majem okoli polnoči zapustila železarno na dvokolesih in se napotila proti Šoštanju. Drugi delničar dr. Philip Ritter von Schöler-Neufeldt je zapustil Štore že v začetku februarja med prvimi ubežniki.

Dne 14. maja je bilo v gostilni Verzel posvetovanje za ureditev razmer v Železarni. Vodil ga je predstavnik ministrstva za industrijo in rudarstvo (MIR) Slovenije, tovariš Vencl Perko. Sestanku so prisostvovali: Jože Ojsteršek, Jože Novak, Jože Majerle, Franc Smuk in drugi zaupniki OF. Večina njih je bila že pred vojno v sindikalnem gibanju, tako tudi del zaupnikov, kot npr. Jože Ojsteršek, Jože Novak in Jože Majerle, ki je bil po vrnitvi iz vojske leta 1939 kmalu izvoljen za podpredsednika sindikata kovinarskih delavcev. Na posvetovanju pri Verzeli je bil za delegata MIR v železarni izvoljen ing. Berger Pavle. Medtem je prevzel vodstvo tovarne najstarejši uslužbenec v direkciji med vojno Bogomil Burnik, bivši avstrijski major. Kmalu pa je bil odveden v Celje na zaslišanje in obsojen zaradi kaznivih dejanj proti slovenskemu narodu. Nekaj časa je bil delegat tudi neki Baumgartner, za katerega so ugotovili, da je bil prostovoljec v SS diviziji in je moral takoj zapustiti Štore.

Po odhodu Bogomila Burnika je upraviteljske posle prevzel ing. Berger. Medtem so si prizadevali čimprej usposobiti tovarniške naprave za obratovanje. Okrog 270 delavcev v mehanični delavnici in livarni se je trudilo s popravili in v dneh 19. do 21. maja 1945 je pričela v skromnem obsegu z delom livarna. Vivali so puše za UNRA avtomobile za Tovarno avtomobilov v Mariboru.

Po zaslugi zaupnikov OF tovarne torej niso spustili v zrak. Med temi zaupniki je bil tudi modelni mizar — delovodja, tovariš Gabrijel Logar, ki je imel nalogo vreči v zrak kotlaro, če bi prišli partizani. Seveda se tov. Logar ni ravnal po naročilu nemškega vodstva tovarne, temveč po navodilih OF.

Dne 26. junija je ing. Berger predal ključje in upraviteljske posle dr. Menardu Borisu, ki je bil z odločbo MIR Narodne vlade Slovenije imenovan za delegata MIR v železarni. Pozneje je bil tudi Menard aretiran, zasliševali so ga in se ni več vrnil v železarno.

Obratovanje je šlo svojo pot naprej pod vodstvom ing. Sergeja Černivca in ing. Pavla Bergerja, čeprav je komisija, ki je prve dni julija 1945 obiskala železarno po nalogu MIR v sestavi: ing. Kersnič, prof. Lobé in prof. Zumer, izjavila, da se v železarni Štore ne izplača obnoviti obratovanja. Za njimi je obiskal

železarno minister za industrijo in rudarstvo, tov. Franc Leskošek-Luka in po posvetovanju z odborom OF Štore je bilo sklenjeno, naj se z delom nadaljuje, ker obnova dežele, predvsem pa industrije, vpije po železarskih izdelkih.

Toda to je zahtevalo izredne napore. V začetku avgusta 1945 sta bila bivša lastnika in upravitelja železarne Gustav Neufeldt Schöler in Desiderius von Bitzy obsojena po senatu vojaškega sodišča v Celju na odvzem svobode s prisilnim delom, obenem pa na izgon iz države in zaplembo ce-

lotnega premoženja, ki so ga imeli kot solastniki podjetja Rudnik in Železarna Štore ter vse ostale imovine. S to sodbo je bilo celotno podjetje zaplenjeno v korist države.

Delavci, ki so se z vseh strani vračali na delo, so našli uničene obratne naprave; primanjkovalo je surovin in predvsem strokovnih kadrov. Toda dejstvo, da je svoboda priborjena, da je zavladal po svetu mir in pa zavest, da stojijo pred izredno odgovornimi, zahtevnimi nalagami, so jim vlivala moči, da so z vso prizadevnostjo in z nepopisno voljo začeli z delom, z obnovo tovarne, saj so imeli pred seboj izglede za lepšo prihodnost.

(Po spominih ing. Bergerja napisal Rudi Uršič)

Železarska

Povsod jeklo kot kače žareče,
nad njimi šopi isker,
valjarjev oči žareče,
kot potok, čist in bister.

Peči hrume, nad njimi trde roke,
potni obrazi, z žulji dlani posejane,
skrb za danes in naše otroke,
naših jeklarjev oči nasmejane...

Pesek in prah, vroče kokile,
nad njimi piskajoča dvigala,
naših livarjev zdrave sile
so kot trdna skala!

Le brusimo, režimo, kujmo, železarji,
trde, trde so naše dlani,
naše delo se kali v današnji in jutrišnji zarji,
kot reka je, ki teče in živi...

F. Andrenšek

BILI SO TEŽKI, USODNI DNEVI

Do srede marca 1941 je spravi naduti Hitler na kolena večji del takratne srednje in zahodne Evrope: Avstrijo in Čehoslovaško takorekoč mimogrede, nekaj dežel pa je prisilil, da so pristopile k trojni pogodbi, s katero so si tri velike nacistične in fašistične sile (Nemčija, Italija in Japonska) mislile na novo in »pravičneje« razdeliti svet. Te prisiljene dežele so bile Slovaška, Madžarska, Romunija in Bolgarija. Grčijo je tedaj napadla Italija, ta mala in junaška dežela se je uspešno bojevala in vrgla Italijane nazaj v Albanijo. Sredi marca 1941 je bil »mir« na Balkanu samo še v Jugoslaviji, toda vedno bolj jasno je bilo, da v spopadu velikih sil Jugoslavija ne bo mogla dolgo ostati nevtralna. Na njo so pritiskali Nemčija in Italija, pa tudi Churchill z obljubami in grožnjami. Končno je jugoslovanska vlada podlegla in je 25. marca 1941 podpisala na Dunaju pogodbo o pristopu Jugoslavije k trojni pogodbi (paktu), to pa je pomenilo, da je Jugoslavija privesek Nemčije.

Ta sramoten korak vlade Cvetković-Maček je sprožil v vsej Jugoslaviji plaz silnega ogorčenja, ki se je vedno bolj stopnjevalo in doseglo višek 27. marca 1941, ko je skupina oficirjev pod vodstvom generala Simovića str-

moglavila vlado in kraljevo namestništvo s knezom Pavlom na čelu. Mladoletnega princa Petra so proglasili za polnoletnega, torej za kralja in postavili novo vlado, katere zunanjemu ministru je še posebej naročila, naj prepriča nemškega poslanika v Beogradu, da ostane dunajska pogodba v veljavi. Simovićevega vlada seveda ni bila zmožna in sposobna vnesti red v popolno zmedo v jugoslovanski notranji in zunanji politiki. To so sprepledale ljudske množice in so v velikih demonstracijah, posebno v Beogradu, pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije izpovedale novo vsebino tega dne, ki je za vedno prešla v zgodovino naših narodov pod dvehma kratkima, a dovolj zgovornima gesloma: »Bolji rat nego pak« in »Bolji grob nego rob«.

Tudi Hitler je dobro razumel dogodke 27. marca kot vojno napoved ljudskih množic naših narodov. Še istega dne je ukazal svojim najodgovornejšim sodelavcem narediti vse, da bo Jugoslavija čimprej izbrisana z evropskega zemljevida.

Sledilo je strahotno bombardiranje Beograda — brez vojne napovedi — 6. aprila 1941 in vdor nacističnih tolpa v Jugoslavijo. Naši so odgovorili z junaškim odporom.

KADROVSKE VESTI

V mesecu aprilu so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

NOVI ČLANI NAŠE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Senica Zorica, KV prodajalka — DS za finančno rač. posle; Podhraški Marija, NK delavka — TOZD GKSG; Nukič Sinani, NK delavec — jeklarna; Atanasov Boro, NK delavec — jeklarna; Godicelj Alojzija, KV prodajalka — DS za finančno rač. posle; Horvat Neža, KV natakaričica — TOZD DPG; Supič Milorad, NK delavec — jeklarna; Klenovšek Nevenka, NS administrator — DS za finančno rač. posle; Aleksovski Georgij, NK delavec — valjarna I; Lončar Slavko, NK delavec — valjarna II; Drda Rašit, KV zlatar — jeklarna; Kovačič Marjan, NK delavec — valjarna I; Durić Ahmet, NK delavec — valjarna I; Žavski Marjan, NK delavec — valjarna II; Kukovič Ivan, VK stroj. delovodja — TOZD MO — orodjarna; Repec Sonja, NK delavka — komunala; Adžaga Jozo, NK delavec — elektroplovč; Kužner Avgust, NK delavec, elektroplovč; Kaukovič Husein, NK delavec — elektroplovč; Delibašič Tomislav, KV mehanik kmet. strojev — TT montaža; Oberžan Ana, NK delavka — TOZD DPG; Pukl Kristjan, VS dipl. inženir elektrotehnike — DS za EO; Sporič Zdravko, KV ključavničar — valjarna I; Lončar Martina, NK delavka — mehanična; Lazič Milko, NK delavec — elektroplovč; Kukovič Branko, KV strojni ključavničar — mehanična; Sever Ivan, NK delavec — livarna II; Medved Katarina, KV vrtinar — TOZD DPG; Grič Ivo, NK delavec — livarna II; Pajsinger Jože, NK delavec — jeklarna; Pulko Marija, NK delavka — komunala.

IZ JLA SO SE VRNILI

Plahuta Janko, NK delavec — jeklarna; Kolar Maks, KV strojni ključavničar — vzdrž. tr. sredstev; Felicijan Valentin, KV rezkalec — mehanična; Vodeb Peter, KV valjalec prog — valjarna II; Harapin Franjo, NK delavec — livarna II; Videc Marjan, KV strugar — mehanična; Trebovc Andrej, PK strugar — TT obdelava; Švenbir Ferdinand, VŠ ing. elektrotehnike — TOZD vzdrževanje; Blatnik Stanislav, NK delavec — livarna II; Šeligo Franc, KV strojni ključavničar — Vzdrževanje tr. sredstev; Gajšek Zdravko, NK delavec — livarna I; Lončarevič Boštjan, SS strojni tehnik — DS PP; Plank Roman, KV strugar — valjarna I; Pisko Vincenc, KV strojni kalupar — livarna I; Borošak Božidar, KV stroj. ključavničar — TT obdelava; Skrabl Anton, KV strojni ključavničar — mehanična.

IZKLUČENI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE ZARADI NEOPRAVIČENIH IZOSTANKOV

Marušek Marjan, PK valj. prog — valjarna II; Gobec Franc, KV liv. kalupar — livarna II; Tucikešič Nenad, PK varilec — livarna II; Rakič Milorad, PK ključavničar — mehanična; Tora Bislim, NK delavec — valjarna II; Elezi Šukri, NK delavec — livarna II; Škvorc Branko, NK delavec, valjarna I; Vokri Ragip, NK delavec — livarna I; Markovič Stanislav, premikač — transport; Mandič Dragan, NK delavec — TT skladišče; Zdolšek Pavel, žerjavovodja — jeklarna; Zelič Mladen, NK delavec — modelna mizarna; Popovič Nedeljko, NK delavec — livarna I; Fevžer Izidor, PK strojni ključavničar — obdelovalnica litine; Jakupovič Hamdija, NK delavec — valjarna I; Kameri Bajrush, NK delavec — livarna II.

ODŠLI V JLA

Cerić Mustafa, PK livar kalupar — livarna I; Brin Janko, PK livar — livarna II; Pristovnik Peter, KV obratni elekrikar — el. obrat; Poljak Šaban, KV strojni ključ. — vzdrž. tr. sredstev; Koradžija Edi, KV strojni ključavničar — TT obdelava; Fideršek Jože, KV avtomehnika — TT montaža; Kenjar Husein, PK livar kalupar — livarna I; Smole Ivan, KV strojni ključavničar — mehanična; Zajtl Franc, KV strugar — valjarna II; Drofenik Stanko, NK delavec — komunala; Gros Jože, KV strojni ključavničar — TT obdel.; Gajšek Boško, NK delavec — mehanična; Bele Stefan, NK delavec — transport; Bevc Stanko, NK delavec — livarna II; Žveglar Martin, NK delavec — livarna I; Ambrož Slavko, KV strojni ključavničar — mehanična; Pungertnik Oto, dipl. politolog, pravna služba; Minarič Ivan, KV strojni ključavničar — valjarna II; Hukič Hilmiija, KV livar kalupar — livarna II; Arifagič Ismet, KV livar kalupar — livarna I; Alić Ilija, NK delavec — livarna II; Zaberl Jožef, KV strugar — obdelovalnica valjev; Žlof Vladimir, KV jedrar — livarna II.

ZARADI NEGATIVNE OCENE V POIZKUSNI DOBI JE ODŠEL

Mušerlin Vinko, NK delavec — jeklarna.

SPORAZUMNO IZ PODJETJA SO ODŠLI

Stojanovič Ljubomir, plamenski rezalec — energetika; Čretnok Jožef, KV strugar — obdelovalnica valjev; Kovačič Franc, NK delavec — transport.

REDNA ODPOVED

Ocvirk Milica, NK delavka — komunala; Kožuh Viktor, KV strojni ključavničar — mehanična; Križnik Branko, NK delavec — mehanična.

ZARADI VOLJENE FUNKCIJE JE ODŠEL

Stokavnik Karel, delovodja kov. stroke — valjarna II.

IZKLUČEN IZ DO — SUSPENZ

Omerza Franc, NK delavec — služba zavarovanja.

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

Na novo življenjsko

Pertinač Franc, livarna I; Fric Alojz, valjarna II; Jošt Marjan, DS za kadre; Hartman Branko, elektrobrot.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Borovšak Zvonko, MRA; Lubej Zoran, DS EO; Vinder Tomislav, kontrola TT; Vodeb Mihael, TT montaža; Pinter Anton, mehanična delavnica; Pilih Andrej, valjarna I; Jazbinšek Rajko, transport; Gračner Srečko, el. obrat; Vrečar Franc, transport; ing. Hebar Jože, TOZD KK; Petrušič Srečko, Priprava vzdrževanja; Blažun Niko, MRA; Rozman Otman, DS za komercialne posle; Kenjar Sakib, TOZD GKSG; Krajncan Marjan, TT; Butinar Milan, jeklovlek; Penič Anton, mehanska obdelava; Zavšek Brane, kemični laboratorij.

Vsem iskreno čestitamo.

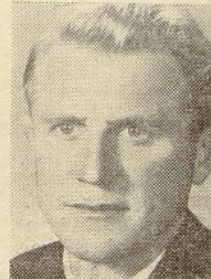
D. Mernik

Upokojeni

VRHOVNIK Marija, rojena 23. 4. 1930 na Tratni, stanujoča Šentjur 195, se je zaposlila v Železarni Store 2. 3. 1949 najprej v ekspeditu. Leta 1952 je bila premeščena v livarno litine kot sejalca peska. Nadalje je opravljala dela na različnih delovnih mestih. Nazadnje je opravljala dela in naloge priučene delavke v mehanični delavnici.

Redno je bila upokojena 21. 4. 1980.

CENTRIH Ivan, rojen 29. 8. 1923 v Kompolah, stanujoč Kompole 112. Od 27. 4. 1941 do 26. 3. 1943 je bil zaposlen v Železarni Store, nato od 24. 9. 1945 do 28. 3. 1947. Ponovno se je zaposlil v železarni dne 13. 10. 1947 kot vrtičar v valjarni. V istem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih, nazadnje kot tehtalec in pripravljalec vložka. Invalidsko je bil upokojen 14. 4. 1980.

PUŠNIK Jože, rojen 7. 1. 1920 na Tratni pri Šentjurju, stanujoč Tratna 13. V Železarni Store se je zaposlil 7. 3. 1958 kot čistilec gredic v valjarni. Leta 1960 je bil premeščen v obdelovalnico valjev kot strugar. Nadalje je opravljal dela na različnih delovnih mestih, nazadnje je opravljal dela in naloge strugarja specialista.

Redno je bil upokojen 31. 3. 1980.

SENICA Stanislav, rojen 15. 10. 1923 v Bukovju pri Šentjurju, stanujoč Store 71. Od 29. 4. 1946 do 19. 2. 1947 je bil najprej zaposlen v LIP Teharje. V Železarni Store se je zaposlil dne 5. 1. 1948 kot strojnik v livarni sirove litine. V istem obratu je opravljal dela in naloge na različnih delovnih mestih. Pred upokojitvijo je opravljal dela sestavljalca form.

Invalidsko je bil upokojen 7. 4. 1980.

PETER Štefan, rojen 17. 12. 1925 Podbrežje pri Ptuj, stanujoč ul. Dušana Kvedra, p. Šentjur. Od 1. 2. 1949 do 31. 1. 1950 je bil zaposlen pri Podjetju za promet Ptuj. V Železarni Štore se je zaposlil 16. 3. 1950 kot zabičaj cev v livarni sive litine. Leta 1971 je bil premeščen v livarno valjev kot čistilec litine. Pred upokojitvijo je opravljal dela in naloge ključavničarja II.

Invalidsko je bil upokojen 6. 5. 1980.

KORENT Ljudmila, rojena 24. 9. 1921 v Laški vasi, stanujoča Bukovžlak 95, p. Teharje. Od 1945 do 1950 je bila zaposlena v Lesni industriji Teharje. V naši delovni organizaciji se je zaposlila 2. 9. 1957 kot evidentičar obrač. službe. V isti delovni skupnosti je opravljala dela na različnih delovnih mestih. Pred redno upokojitvijo je bila prerazporejena k opravljanju del in nalog referenta za obrač. hran. in inval.

Redno je bila upokojena 30. 4. 1980.

ZUPANC Viktor, rojen 15. 4. 1927 Rifnik, stanujoč Lipa 158. Od 30. 6. 1946 do 13. 10. 1947 je bil zaposlen v Železarni Štore. V naši delovni organizaciji se je ponovno zaposlil 24. 5. 1949 kot ravnalec v valjarni. V istem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih, nazadnje pa je opravljal dela valjarja I fine proge.

Redno je bil upokojen 6. 5. 1980.

GAJŠEK Stanislav, rojen 7. 7. 1924 Urleb/Sliv., stanujoč Gorica 43. V Železarni se je najprej zaposlil 14. 1. 1947 do 27. 4. 1949 v energ. oddelku, nato 11. 12. 1950 v valjarni kot dvigalec. Leta 1971 je bil premeščen v valjarno II kot valjar I. Pred upokojitvijo je opravljal dela in naloge pul-tista.

Redno je bil upokojen 30. 4. 1980.

EZGETA Ivo, rojen 24. 4. 1935 v kraju Strupina, stanujoč Leni-nova 48, p. Sv. Miletič. Začasno prebivališče je imel v Domu ŠKIM Štore. Od 21. 5. 1973 do 30. 11. 1973 je bil zaposlen v PIK Sombor, Farma Sv. Miletič. V naši delovni organizaciji se je zaposlil 19. 4. 1974 kot brusač in-gotov v jeklarni. Leta 1979 je bil premeščen v valjarno II k opravljanju del in nalog ravnalca, kjer je ostal do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 11. 4. 1980.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

MARIJE KLANJŠEK

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem v kontroli Tovarne traktorjev za darovani venec. Zahvala velja tudi vsem ostalim, ki so darovali cvetje in jo spremljali na njeni zadnji poti.

Žalujoči domači

ZAHVALA

Ob izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta in brata

MARTINA ZUPANCA

iz Kanjuc pri Svetini se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, predvsem gre zahvala govornikom Marjanu Slapšku, Cirilu Pesjaku, tovarišu Borovšku, štorski godbi na pihala, svetinskim gasilcem ter duhovniku za verski obred.

Žalujoča družina s sorodstvom

TUDI TO SE ZGODI

(Nadaljevanje s 13. strani)

ki je to sporočil sindikalni referentki, je sam zamenjal češka umetnika Smetano in Dvoržaka. Referentka pa, ki ni poznala ne enega ne drugega češkega umetnika in njunih del, je vse skupaj pomešala in naznanila, da bomo gledali opero Rusalka v smetani. Le kdo se ne bi od srca nasmejal taki zmešariji!?

Vendar velja tudi tukaj pouk iz Prešernove pesmi: »Le čevlje sodi naj kopitar« (Prešeren si je namreč privoščil kritika, jezikoslovca Jerneja Kopitarja v znani pesmi Apel podoba na ogled postavi).

iz krajevne skupnosti ŠTORE

Svet skupščine štorske krajevne skupnosti se je sestal 16. aprila in v dveh in pol večerih razpravljalo o naslednjem: prerazporeditev sredstev iz leta 1979, delovni program ter finančni razrez za leto 1980, obravnava dogovora o preskrbi prebivalstva, organizacij in obo-roženih sil v vojni nevarnosti, stabilizacijski program KS, samoupravni sporazum o ustanovitvi interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva v celjski občini. Obravnavali so še vrsto »majhnih« problemov »nemajhne« važnosti.

Kot smo krajanom-bralcem Železarja že omenili v prejšnji številki, je bil pozitiven saldo v višini 66,5 starih milijonov prenešen za porabo v tem letu. Posebna komisija krajevne samouprave je sredstva razdelila takole:

PRERAZPOREDITEV SREDSTEV SALDA NA DAN 1. 1. 1980

1. Sredstva RO za kritje asfaltiranja na Lipi	179.483,15 din
2. Sredstva RO za končanje ceste v Laški vasi	40.886,45 din
3. Za dokončanje 5 avtobusnih čakalnic	160.000,00 din
4. Sredstva vodovoda Kompole	97.093,70 din
5. Sredstva pokopališča Kompole	35.220,10 din
6. Rezervirano za preselitev krajevne skupnosti in nabava opreme	30.000,00 din
7. Nabava omar za knjižnico	15.000,00 din
8. Sofinanciranje projekta plinovoda	40.000,00 din
9. Dotacija krajevnim cestam za gramoziranje	30.000,00 din
10. Dotacija RO za igrišča pri šoli	15.000,00 din
11. Sredstva za H-80	21.838,45 din
Skupaj:	664.521,85 din

V razredu denarnih potreb delimo v krajevni skupnosti sredstva na tri dejavnosti: sredstva za vzdrževanje komunalnih objektov, za investicijsko dejavnost in osnovno dejavnost (delegatski sistem).

Za komunalno smo letos namenili 312.955,00 din, za investicije 260.000,00 din in za osnovno dejavnost 501.092,00 din.

Svet skupščine je končno soglašal (potem, ko je bila stvar že tretjič na dnevnem redu) s podpisom samoupravnega sporazuma za ustanovitev SIS za pospeševanje kmetijstva v celjski občini. V letu stabilizacije kajpak ni izvzeta krajevna skupnost, ki naj poišče načine, kako bi se dalo privarčevati v krajevni samoupravi še več in tako prispevati delež k stabilizaciji. Poudarjeno je bilo, da se z razmeroma majhnimi sredstvi, s katerimi »žonglira« štorska krajevna skupnost, ne moremo še bolj stabilizacijsko obnašati kot se zdaj. Vseeno je svet imenoval odbor, ki naj pripravi program stabilizacijskih ukrepov (Zibret, Križnikova, Kragelj). Družbeno usmeritev razporejanja dohodka v letu 1980 oziroma republiško resolucijo o tem je svet dal skupščini KS, skupaj s statutom krajevne skupnosti in srednjeročnim planom v obravnavo in potrditev.

Krajevna skupnost ne more izključno delati na projektu zazidave Kompol, Železarna je zadolžena v večjem obsegu in mora zato pokazati tudi večji interes — so menili člani sveta na svoji 11. seji.

Poročilo odbora o poteku akcije H-80 je na seji podal tovariš Milan Žibret, podpredsednik sveta skupščine. Vsa doslej opravljena dela je pozitivno ocenil, pozval pa še organizacije, delujoče na območju KS, hitne svete in vse kraje, naj se množično udeležijo akcije v soboto, 19. aprila, ko bo organiziran odvoz odpadkov.

Delegati so na seji potrdili predlog, naj krajevno skupnost v odboru za praznovanje krajevnega praznika (organizator letos je Železarna) predstavlja tovariš Zelič, predsednik KK SZDL.

Pečovski vodovod ostaja še naprej odprto, nerešeno vprašanje. Stvar se je malo zjasnila, ko je bila predstavljena druga, cenejša varianta. Po njej bi Pečovje dobivalo vodo, črpamo iz Perkpava potem, ko bo od drugod priključen na Lipo novi vodovod. Stoosemdeset milijonski projekt pa predstavlja še vedno trd oreh za štorsko krajevno skupnost. Vas nima niti enega telefona, kratko asfaltno cesto, zgrajeno z lastnimi sredstvi in sredstvi KS, pridno uporablja in uničuje Gozdno gospodarstvo s svojimi tovornjaki itd.

Res je, da KS ne zmore izgradnje vodovoda sama, toda kje je občina, se sprašujejo krajanje že od leta 1973. Denar trošimo za mar-sikaj, toda ali ni voda najosnovnejša, za kar bi morali poskrbeti!?

Jok

STORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oprošten davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.